

Az Úr megtartó kegyelmében

Amikor 1923 június 17-én Léván összeült a Csehszlovák államkeretbe kényszerült felvidéki reformátusság törvényhozó zsinata, mintegy három éves bizonytalanság időszaka látszott lezárulni. Valójában a bizonytalanság annyiban szűnt meg, hogy a belső egyházi törvények és szervezeti keretek lehetővé tették, hogy az egyház egy új államban hitből fakadó belső renddel és buzgósággal hirdesse az evangéliumot, szervezze a gyülekezetek életét. Látszólag egy új államban egy új egyház-szervezet jött létre, valójában nem ez történt. Az új állam egy liberális, bizonyos fokig demokratikus berendezkedésű állam volt, amely valódi történelmi távlat híján az első világháború győztes hatalmaira támaszkodott, s önigazolászként hamis legendákat – mint a mai Kárpátalját is magába foglaló „Nagy Morva birodalmat” fogalmazott meg. De még ennél is tovább ment, amikor létigazolászként kitalálta a „csehszlovák” nemzetet, egyben tagadva a szlovákság önálló nemzeti voltát. Erre azért volt szükség, mert a „béke-tervezők” fennen hirdették a nemzetek önrendelkezését, és a nemzetállamok létrejöttének szükségességét. Viszont a cseh nemzet önmagában nem érte el az államalkotáshoz szükséges több mint 64 százalékot, ezért egy „csehszlovák nemzetet” kellett hazudni, hogy legyen államalkotó nemzet. Az akkor mintegy 13 millió lakosból majd 5 millió nem tartozott az „államalkotó” nemzethez. Csakis a győztes nagyhatalmakra támaszkodhatott. Jézus ezt így jellemzi az evangéliumban, „fövenyre épített ház”.

Az új szervezeti keretek kialakítására kényszerült egyház nem először élt át ilyen helyzetet. Egyrészt a reformációt követően kellett létrehoznia igei alapokon álló egyházi szervezetet részben a török, részben a katolikus Habsburg birodalom kere-

tei között. Olyan szervezetet, amelyet sem az erőszakos iszlám, sem a kegyetlenkedő rekatolizáció nem tud megsemmisíteni. „Kősziklára épített ház” elsodorhatatlan az ömlő zápor, az árvizek de a szelek számára is. Az akkori államot, mint, ahogy későbbi utódait is, elsodorták a történelem viharai, de a felvidéki reformátusság a száz évvel ezelőtti törvényalkotást követően lelki-szellemi fejlődést él át még akkor is, ha lelkészei, tanítói és maguk a gyülekezetek is nemegyszer anyagi bizonytalanságban élnek. A több mint kétszáz iskolában továbbra is hitben és hívő életre nevelik a felnövekvő nemzedéket. Felvirágzik a lap és könyvkiadás. Megszervezik a lelkészképzést és a tanítóképzést. Internátust hoznak létre Pozsonyban, s kegyes lelkek buzgálkodása eredményeként 4 árvaház is létesül. Bár a hatalom igyekszik akadályokat gördíteni a hitélet erősödése elé, a divatos szellemi irányzatok igyekeznek elszakítani az értelmiséget az egyháztól, de a sziklára épült ház áll. Sajnos az új állam protestáns felekezetei is idegenkedve néznek egyházunkra, s bomlasztani igyekeznek az évszázadok óta velünk szolgáló szlovák gyülekezetek egyes tagjait felhasználva, de eredménytelenül.

Az ige igazsága teljesedett be a második világháborút követő eseményekben is, amelyre néhai püspökünk, akkor rimaszombati lelkészként figyelmeztette az 1939-ben Cegléden tartott lelkészegyesületi konferencia résztvevőit: „Ha Magyarország ugyanaz az ország, amelyik 1920-ban elveszítette Felvidéket, akkor újra el fogja veszíteni a most visszacsatolt területeket!”

Nyilvánvalóvá lett, hogy hazugságra nem lehet maradandót építeni. Csakis Isten igaz ígéje az örök élet beszéde!

Csoma L

Öskü római őrtorony alapjaira épült temploma

Istennek vannak válaszai

A szorongás társadalmában élünk, amikor már nagyobb az élettől, a mindennapoktól való félelem, mint a haláltól, az elmúlástól való aggodalom. Amikor a társadalom már azon szorong, mert szorong. Azon idegeskedünk, hogy idegesek vagyunk.

Rettenetesen nagy a szorongás az emberekben. Ebbe szorongásba nőnek bele a gyermekeink. Ezt jelzi ezer apró dolog és sajnos sok-sok tragédia is.

Ma már a kommentszekció is egy virtuális ring, ahol rég nem a vitakultúra és az adott téma körüljárása, a sok-

irányú megközelítés a lényeg, hanem a gyors és kíméletlen pofonosztás. Aki kapja, marja. Mint valami virtuális Harcosok klubjában, ahol bárki kipüfölheti magából a felgyúlt feszültséget. És holnap újra vár a ring.

Minden egyes nap azt látjuk, hogy

nincs beleszólásunk a dolgokba. Hogy bármikor beköszönhet az életünkbe valami súlyos nyomorúság, egy lokális vagy globális katasztrófa és akkor „ne-künk lőttek”.

Bármikor jöhet egy infarktus, egy baleset, mellénk osonhat a belvárosban féltucat felfegyverkezett antifa-terroris-ta. Vírus, háború, földrengés, pusztulás és halál vesz körül. És nekünk minde-ben csak a kényszerű tudomásul vétel marad. Elfogadni, felkészülni.

Ezért már minden egyes nap egy fo-lyamatos készenléti állapot, mint vala-mi disztópiában, ahol soha nincs happy end, csak a mindennapok állandósult rettegése.

Szembe jönnek a tragédiák, már nem csak a távoli USÁ-ból, amit eddig elintéztünk egy kézlegyintéssel, hogy ott „mindig lőnek”, hanem már egyre közelebbről, a mi kultúrkörünkől is.

A szorongó világban hangulatjel-alcák mögé rejtett félelmekkel küzdünk a túlélésért. Mindenki ott keres kiutat, figyelemelterelő látszatzmegoldásokat, ahol van, amit a környezete láttat vele. Trendekbe, divatokba, virtuális létbe menekül az ember.

Egy szépreményű, tehetséges ifjú fo-cista rádöbbsent, hogy neki még nincs tetoválása és a frizurája sem elég zse-lés. Pár nap múlva megkönnyebbülten adta hírül a sajtó: megvan az első tetkó! Meg vagyunk mentve!

Nemrég megkérdezte egy fiatal pár, hánytól kezdődik a vasárnap délelőtti istentisztelet. Aztán olyan szomorkás, elgörbülő szájjal mondták mindketten, hogy nekik a 11 óra túl korán van.

Mert először mindig Isten nélkül próbálkozunk. Sorra vesszük a lehető-ségeket. Isten nélkül hordozott élet, egészség, betegség, tervek, örömök, bá-natok. Gyermekek. Csak a szorongás mindig ugyanaz.

Olyan ez, mint a helyben futás. Esze-veszetten rohanni, de nem jutni sehová. Ma Isten még túl korán van nekem, csak holnap ne legyen túl későn és túl távol...

Sokan megfogalmazták, Ferenc pápa látogatása túlmutatott önmagán. Három napra beállt az áldott csend. Az ország kis időre megtapasztalhatta: másként is lehet élni, mert Istennek vannak válaszai az életünkre.

Fábián Tibor

Kommunikatív vagyok! És akkor...?(!)

„Szólsz hozzám Istenem, s én választ adni készen...” (445. dicséret)

Ezt a dicséretünket egy Lamouroux nevű francia orvos írta, majd Áprily Lajos fordította magyarra. Az 1834-ben megjelent éneket a francia reformátu-sok úrvacsorai bűnvallásul szokták használni. Az éneknek 6 versszaka van, viszont, ha csupán az 1. verssza-kot olvassuk el, úgy is egy teljes, rövid imádságnak hangzik. Nyugodtan a vé-gére tehetnénk az „áment”, s ez is ma-gába foglalná az ember „mindennapos áhíthatát”.

Az ének dallama a szöveggel együtt teljes, mely egy „Keresztyén énekek” című gyűjteményben jelent meg Párizs-ban. Szerzője Urhan Keresztély, zenei csodagyerek, aki Liszt Ferencsel is kap-csolatot tartott fenn. Ez a dicséretünk valóban így szöveg-dallam kapcsolat-ban az igazi, annyira összekapcsolódik a kettő, összhangban van a szöveg mondandója a magasabb- és mélyebb hangokkal, a hosszabb- és rövidebb hangjegyekkel... Számomra nagyon kedves ez az ének.

Amikor végig olvassuk mind a 6 versszakot, akkor láthatjuk, hogy ez egy olyan imádság, mely szinte pon-to-san követi az imádság vázlatpontjait. Ahogyan mi azt a teológián tanultuk:

Az 1.versszak tehát, mint egy külön-álló egység is lehet, vagy mint egy be-

vezetője a többi 5 versszaknak. A 2. versszakban, mintha mély levegőt ven-ne az író és részletezni kezdené, mit is akart mondani. Az 5. versszak végére érve láthatjuk, milyen érzelemhullá-mok töltik ki az imádkozó ember lelkét, s szinte érezhetőek a szünetek a kétel-

Simon András grafikája

kedés, a szenvedés és a bizakodás, a re-ménység között. A 6. versszak mintha ismét egy különálló rész lenne, mely követhetné és megerősíthetné akár az 1. versszakot és annak mondandóját is. Azonban a köztés 4 versszakkal sokkal mélyebb és tartalmasabb imádsággá növekedett ez a dicséret. Ez egy lelkét

kiöntő ember fohászkodása, aki látha-tóan gyötrődik, miközben tudja Ki és mi a megoldás.

Ez az énekünk csak egy példa arra, milyen is egy hívő keresztyén ember benső világa, miközben éli minden-napjait. Elkezdi imádságát azzal, hogy hallja a Mindenható hívó szavát, s ő ké-szen áll a beszélgetésre. Milyen mély hitről árulkodik egy ilyen bizalomtel-jes kijelentés magáról a jó Istenről, hogy igenis én tudom, hogy Te szólsz hozzám, itt vagyok, beszélgessünk. Személy szerint nem emlékszem arra, hogy valaha így kezdtem volna az imádságomat. Mindig meg volt és van a megszólítás, mint pl. Édes Istenem, kö-szönöm, hogy vagy nekem, vagy épp azonnal elkezd(t)em a dolgok sorolását, miért is adok hálát. De hogy az első mondatom az legyen (vagy lett volna), hogy kijelentsem, itt vagyunk mind a ketten, merüljünk el a dialógusban, ilyen még nem volt, s valójában az énekkel kapcsolatban is csak most döb-benek rá igazán, milyen libabőrös ér-zést kelt ez bennem, hogy Istenem, tu-dom, nem csak itt vagy, de szólsz is hozzám, s én készen vagyok a válasza-dásra. Ez az emberi oldalról nézve pe-dig hatalmas öntudatot és határozott-ságot is tükröz: készen vagyok.

Természetesen, amikor tovább olvasuk az 1. versszakot rögtön láthatjuk, hogy nem olyan tökéletes ez a határozottság-érzés, ott van bennünk a „müstármagnyi hit hiánya”. Már-már megindulunk, de lehúznak a kétségek. Csüggedés, ígélet- és törvény megszegés, megtagadás, gyengeség, dicséret-hiány, értetlenkedés... viszont az 5. versszakban leírja, hogy mindezen gyötrelmek közepette az egyedüli bölcs-bizalom forrása egyedül és csak is a mi Urunk lehet. A Benne vetett hit és a Neki való alázatos szolgálat, mely győzedelmeskedik mindenképp felett. Amint azt a történelem során is láthatuk és amint azt a dicséret írója is papírra vetette, a jó Isten kegyelme nélkül és Jézus Krisztus központi szerepe nélkül az életünk semmiképp nem lehet áldott.

Mindemellett, ahogyan azt a Szentírásban is oly sok helyen olvashatjuk, a jó Isten számára nem csak az a fontos, hogy az Isten-ember-Isten közötti kommunikáció működjön, hanem az ember-ember kapcsolata is szintén kiemelten fontos. Így tehát azon is el kell gondolkodnunk, milyen a kapcsolatunk felebarátainkkal, családtagjainkkal, barátainkkal, szomszédainkkal szemtől szemben, az éterben, távkapcsolatokban.... Mennyire végezzük a missziói szolgálatot, mennyire hagyjuk, hogy a gyülekezeti lelkület áthasson bennünket, hitvallást teszünk-e református keresztyén hitünkről a mindennapokban, a munkahelyünkön, kirándulásaink során, de akár csak legközelebbi családtagjainkkal és barátainkkal..., vagy lefoglal bennünket a mindennapos teherviselés és élet-gondozás? Mennyire tudunk terhet viselni és életet gondozni, ha nem beszél(get)ünk a mindennapos jó és rossz dolgok lelkünkben való feldolgozásáról és annak magunkra és környezetünkre való hatásairól? Itt most nem arra gondolok, amivel szüleimet és páromat szoktam fárasztani, hogy: „akarsz róla beszélni?” – de valójában ez egy huncut módja annak, hogy megtudjam, mosolyt vagy morgós fejet kapok válaszként. Már ez is sokat elárul, bár a póker arcuk mögött nagyon sokszor tudom, hogy sokkal több minden van. S van, amikor tényleg sor kerül arra a bizonyos „beszélgetésre” – már ha a négy éves lányom szóhoz hagy jutni. Akkor sem adom fel, csak bekapcsolom őt is a beszélgetésbe, több-kevesebb sikerrel.

Valahogy a jó Isten is így van velünk. Több-kevesebb siker, próbálkozás és eredmény. Ami a mi Urunkkal való kapcsolatunkat és a kettőnk közötti kommunikációt illeti, szerintem nagyon sokszor vagyunk mi is egy négy éves gyerek szerepében. Csak kérjük azt az édességet, bármi is az ára, csak kapjuk meg, és utána rakjuk rendbe a dolgainkat. Néha előtte is rendet rakunk, bár azt nem épp jó kedvvel, és talán nem is alaposan, csak úgy összecsapjuk, hogy végre megkapjuk a várva-várt „jutalmat”. Sokszor csak hajtjuk a magunkét, mint a pereces, és nem érdekel semmi más, és miután ránk szólnak, kis szünet után újra rázendítünk, és nem tágitunk.. Van, hogy csendben elkullogunk, megsértődünk, duzzogunk, sírunk, alkudozunk, hízelgünk.. szóval bármit bevetünk azért, hogy figyelmet és törődést kapjunk, vagy épp megkapjuk, amit akarunk, de nem gondoljuk végig, valóban jó-e az nekünk, ha beteljesül a kérésünk.. Egy négy éves sem teszi hozzá a kéréséhez, hogy anya, kérek cukrot, de csak akkor adj, ha Te is jónak látod, hanem kér egyet-kettőt, hárommat és nem törődik a fogorvossal. Menynyiszer vagyunk ezzel mi is így...?! Azonban nevelni nem csak szülőként lehet. Lehet azt barátként, ismerősként, egyéb családtagként, testvérként, de akár gyermek- és unokaként is. Ha belegondolunk, mit ígérünk a keresztség szentségének kiszolgáltatásakor szülőként, keresztszülőként? Hogy hitben neveljük és neveltetjük azt a piciny gyermeket. Szóval neveljük és neveltetjük. Ez a két szó hatalmas teret ölel magába, melynek komolyan vétele sok családból hiányzik, sajnos. A kommunikáció nem csak hogy a családtagok között hiányzik, de kifelé és befelé sem működik. Pedig csupán „csak” annyira lenne szükségünk, hogy például ezt a fent említett dicséretet naponta elolvassuk és átérezve követni próbáljuk.

Amilyen egyszerűen hangzik, olyan nehéz időt találni az elcsendesedésre, beszélgetésre, segítség nyújtásra és kéreésre. Pedig ez az, amiért a jó Isten szól hozzánk, lehetőséget adva, hogy válaszoljunk Neki, s így beszélgetésbe elegyedve hithez, reménységhez, szeretet-höz jussunk.

Gondoljátok csak végig, ugye, hogy mennyire igaz az, hogy az imádságotok végére több szeretetet éreztek magatokban, mint előtte? Nem gondolkodtatok még ezen? Akkor imádkozzunk és meglátjuk...

Csoma Annamária

BIBLIAOLVASÓ

vezérfonál

Július

1. Sz.	Jób 1	2Thessz 1
2. V.	Jób 2	2Thessz 2,1-12
3. H.	Jób 3	2Thessz 2,13-17
4. K.	Jób 4	2Thessz 3,1-5
5. Sz.	Jób 5	2Thessz 3,6-18
6. Cs.	Jób 6	1Tim 1,1-11
7. P.	Jób 7	1Tim 1,12-20
8. Sz.	Jób 8	1Tim 2,1-7
9. V.	Jób 9	1Tim 2,8-15
10. H.	Jób 10	1Tim 3,1-7
11. K.	Jób 11	1Tim 3,8-13
12. Sz.	Jób 12	1Tim 3,14-16
13. Cs.	Jób 13	1Tim 4,1-5
14. P.	Jób 14	1Tim 4,6-11
15. Sz.	Jób 15	1Tim 4,12-16
16. V.	Jób 16	1Tim 5,1-16
17. H.	Jób 17	1Tim 5,17-25
18. K.	Jób 18	1Tim 6,1-10
19. Sz.	Jób 19	1Tim 6,11-16
20. Cs.	Jób 20	1Tim 6,17-21
21. P.	Jób 21	2Tim 1,1-7
22. Sz.	Jób 22	2Tim 1,8-14
23. V.	Jób 23	2Tim 1,15-18
24. H.	Jób 24	2Tim 2,1-13
25. K.	Jób 25	2Tim 2,14-18
26. Sz.	Jób 26	2Tim 2,19-26
27. Cs.	Jób 27	2Tim 3,1-9
28. P.	Jób 28	2Tim 3,10-17
29. Sz.	Jób 29	2Tim 4,1-5
30. V.	Jób 30	2Tim 4,6-8
31. H.	Jób 31	2Tim 4,9-22

Augusztus

1. K.	Jób 32	Jk 1,1-18
2. Sz.	Jób 33	Jk 1,19-27
3. Cs.	Jób 34	Jk 2,1-13
4. P.	Jób 35	Jk 2,14-26
5. Sz.	Jób 36	Jk 3,1-12
6. V.	Jób 37	Jk 3,13-18
7. H.	Jób 38	Jk 4,1-10
8. K.	Jób 39	Jk 4,11-17
9. Sz.	Jób 40	Jk 5,1-6
10. Cs.	Jób 41	Jk 5,7-12
11. P.	Jób 42	Jk 5,13-20
12. Sz.	Énekek 1	1Pt 1,1-12
13. V.	Énekek 2	1Pt 1,13-21
14. H.	Énekek 3	1Pt 1,22-25
15. K.	Énekek 4,1-5,1	1Pt 2,1-12
16. Sz.	Énekek 5,2-16	1Pt 2,13-17
17. Cs.	Énekek 6	1Pt 2,18-25
18. P.	Énekek 7	1Pt 3,1-7
19. Sz.	Énekek 8	1Pt 3,8-17
20. V.	Jóel 1,1-12	1Pt 3,18-22
21. H.	Jóel 1,13-20	1Pt 4,1-6
22. K.	Jóel 2,1-11	1Pt 4,7-11
23. Sz.	Jóel 2,12-27	1Pt 4,12-19
24. Cs.	Jóel 3	1Pt 5,1-5
25. P.	Jóel 4	1Pt 5,6-14
26. Sz.	Bír 1	ApCsel 1,1-14
27. V.	Bír 2	ApCsel 1,15-26
28. H.	Bír 3	ApCsel 2,1-13
29. K.	Bír 4	ApCsel 2,14-28
30. Sz.	Bír 5	ApCsel 2,29-36
31. Cs.	Bír 6	ApCsel 2,37-47

Gyülekezeteink Tételeiből

Majális – egyházi módra

Szép közösségi élménnyel indította mozgalmas májusi hónapját a Barsi Református Egyházmegye. Ezúttal Nagysalló szervezte meg a már hagyományossá vált egyházmegyei majális 2023.5.1-én.

Sok évvel ezelőtt a majális megálmodói – egyfajta sorozatként elgondolva – a tízparancsolat alapján határozták meg a rendezvény vezérgondolatát. Idén a 7. parancsolat témája adta a majális vezérigéjét is – „Légy hű mindhalálig ...” (Jel 2,10) Dr.

Karasszon István teológiai professzor örömmel vállalta az igehirdetés szolgálatát a nagysallói templomban, és magyarázta Isten törvényét a hűséggel kapcsolatban. A hűség fogalma tág körben értelmezhető, ám Isten parancsa elsősorban a házasságra vonatkozik, hogy áldása kiteljesedhessen a családba. Ebben a hűségben is jó példával, jó mintával kell élnünk a jövő nemzedéke előtt. Ugyanakkor a hűség, mint összekötő kapocs tartja meg közösségeinket is, mert ha Istenhez hűségesek leszünk, ragaszkodunk Urunkhoz, akkor a Lélek ereje által erősek maradhatunk.

Ezt, a Lélek szerinti erős összetartozást élhette meg minden Nagysallóba látogató. A templomkert hatalmas nyüzgéssel telt

meg, több száz ember kereste Isten árnyékának oltalmát. Olyan sokszor idézzük a számunkra kedves bibliai ígéket: „Ó, mily szép és mily gyönyörűsége, ha a testvérek egyetértésben élnek! ... Csak oda küld az ÚR áldást és életet mindenkor.” (Zsolt 133), „igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelékével.” (Ef 4,3), „eljutunk mindnyájan a hitnek és az Isten Fia megismerésének egységére,” (Ef 4,13), „egy szívvel, egy lélekkel voltak a templomban,” (ApCsel 2,46), és még folytathatnánk az idézetek sorát, de most valósággal átélhettük a Krisztusban megvalósuló testvéri szeretet erejét és hatását. Egy, az egyházban kételkedő látogató gondolatát idézem, aki elnézve az egyetértésben és szeretetben együtt levő tömeget annyit mondott: nem hittem volna, hogy az egyházban még van olyan

erő, hogy ennyi embert megmozgasson, érdeklődését felkeltse és egy egész napra lekösse. Mi pedig, akik ott voltunk, tudjuk, hogy nem az egyházban van ez az erő, hanem az egyház fejében, a Krisztusban. Csodálatos dolog volt ennek az erőnek a

kiadását és megvalósulását megélni. A kételkedő látogató vallomását hallgatva pedig nemcsak mi, hívők éltük azt át, de ez a szeretet látható volt kifelé is.

Igen, a mai rohanó világban is van igény a minőségi együtt-

létre, ahol valami más hangulat uralkodik. Van igény arra, hogy a munkából kiszakadva megálljunk, és olyanok társaságában töltsünk időt, akik a mieink. Volt étel-ital, koncert és szórakozás, mégsem a tobzódás, trágárság, kibeszélések vagy részeg búfelejtés hangulata töltötte be a majális, mint falunapokon vagy más rendezvényeken, hanem a Szentlélek

olyan kiáradása, ami az utcáról is sokakat bevonzott, sokak tekintetét és érdeklődését ide fordította.

Persze, egy egyházi berkekben megszervezett majálison nem állítanak májfát (májusfát) pogány hagyományokat követ-

ve, hanem egy vándor kopjafát adunk át évről évre, melynek a Reménység Fája nevet adta az egyházmegye. Mivel 2022-ben a sárói gyülekezetben volt a majális, így a sárói gyülekezet előljárói adták tovább az istentisztelet keretén belül a Reménység

Fáját. Révész Csilla lelkesítő kísérő szavai közt elhangzott, hogy a reménységet tulajdonképpen nem lehet átadni, hiszen azt mindenki a szívében őrzi, ám reménységgel a szívünkben lehet világítani. Ennek, a szívünkben őrzött reménységnek a jelképe az a kopjafa, ami a következő majális megszervezéséig a nagysallói templomban hirdeti az Istentől kapott életünk

megmaradásának reménységét, és Krisztusban való összetartozásunk erejét.

Istentisztelet után a templomkertben elfogyasztott ebédet több csapat főzte. A Pozba-Lök-Hontfüzesgyarmat lelkészei és gyülekezetei által támogatott katlanban káposztás csülökgulyás főtt, az ipolypásztói gyülekezet katlanjában hagyományos, de különlegesen ízletes disznó pörkölt bugyogott, a zselízi csapat tócsniba töltött pörkölttel várta a vendégeket, a komáromi Timóteus-ház ápolói és gondozói vadgulyást készítettek, a hazai, nagysallói gyülekezet pedig birka-, és csülkös babgulyással kedveskedett. Az ebéd utáni rengeteg édességet az egész egyházmegye területéről érkezők adományozták együttesen. Az, hogy ilyen sokan hozzátették a munkájukat és adományait a majálishoz jelezte, hogy magukénak érezték a rendezvényt. Csak így, ezzel az összefogással kerekedhetett ki

ebből a majálisból az a mindent átható jókedv, ami jellemezte a délutánt.

Minden generáció megtalálta a maga érdeklődési körét. Nagyon örültünk, hogy rengeteg gyermek volt a szüleikkel együtt

a nagyszülők társaságában. Megint csak egy látogató kérdését idézem: honnan szedtetek ennyi gyereket és fiatalt? Talán ez a tény is mutatja, hogy a minőségi együttlét igénye kortól független. A gyermekek ugyanúgy érzik a jó erők kiáradását és annak igényét. Másfelől pedig felelősségünk az is, hogy megmutassuk a jövő nemzedékének, milyen erő és áldások sokasága rejlik a hívó életben. Az istentisztelettel párhuzamosan a nagyobb gyermekeket gyermek-istentiszteleten, a legkisebbeket Ringatóval vártuk. A mozgalmas napunkat jellemzi, hogy a kézműves alkotósarokban nem szűnt meg a munka késő délutánig, ha pedig futni volt kedve a fiatalságnak, akkor futballozni is mehetett, de az íjászatba is szívesen belekóstolt minden generáció. Volt két különleges sátor az udvaron. Az egyik a Timóteus-ház egészségügyi sátra, ahol többek között vérnyomás és vércukor mérés lehetőségét kínálták – a kiadós ebéd utáni

sok édesség fogyasztása után aktuális is volt. És volt egy imasátor, ahol egyházmegyénk lelkigondozói csapata várta a beszélgetni vágyókat. Egy másik küldetése is volt az imasátornak, mégpedig az, hogy sokakhoz eljuttassuk a barsi egyházmegyében megalakult telefonos lelkigondozói segélyszolgálat hírét – Reményre hangolva ...meghallgatom...

Kihívás is volt a majális résztvevői számára. A gyermekek rajzversenybe nevezhettek be, szeretem a családom címmel. Kereken ötvenegy rajz mutatta meg a gyermeki szeretetet és hűséget a családjuk iránt. A kellemes hűvöst adó templomban egész nap meg megtekinthető volt a beérkezett rajzok kiállítása, mint ahogy a régi esküvői fényképek diavetítése is. Az ügyes kezű cukrászok pedig már hagyományosan sütiversenyen mérettették meg magukat. Kerestük az egyházmegye legfinomabb tácsikáját (kosárkás süteményt), és meg is találtuk. Bár az összes tácsika ínycsiklandóan finom, édesebből édesebb, krémesebből krémesebb volt.

A délután programja egy kedves meglepetéssel, repülő parádéval indult. Híre szaladt a faluban annak, hogy egyházi berkekben majális szerveznek, és falunk egyik pilótája repülő társával együtt háromszor átrepült a templomkert felett. Ezután a színpadról Balázs Luca éneke töltötte meg az udvart, majd színes műsorukkal az Érsekkétyi Egyházi Alapiskola és Óvoda diákjai léptek fel, Göbő Anna és Göbő Sándor lélekig ható zenéjében merültünk el, Antala Éva és Roszík Gábor börtönmissziós munkájáról, tapasztalatairól Ficzer Anikó vezet-

te a pódium beszélgetést, Fabók Mariann egy mesejátékkal szórakoztatott, és az áhítat után végül táncházban vezettük le maradék energiánkat.

És hogy mi a sorsa egy ilyen nagy rendezvényen a perselyes adakozásnak? Támogatás. A majális teljes bevételét, tehát a templomi perselyes adakozást és a kondérok melletti önkéntes adományokat együttesen az Ipolypásztói Református Gyülekezet kölcsönének törlesztésére adakoztuk össze. Sok évvel ezelőtt a templomtorony leomlott villámcsapás következtében, hatalmas károkat okozva a templomban. A helyreállításokat azonnal el kellett kezdeni, de ekkora anyagi forrása nem volt a gyülekezetnek. Segítségért fordultak egyetemes egyházunkhoz is, és végül az idő szűke miatt tulajdonképpen kölcsön felvételébe kényszerítették a gyülekezetet, melynek visszafizetése mostanra teljesen kimerítette ezt a kicsi gyülekezetet. Így hát őket támogattuk teljes szeretettel és adományainkkal.

Összefoglalva, sokak ajkáról fakadt fel: hát... jó volt! Sokáig fogunk belőle táplálkozni. Mert Krisztus átélő szeretete valóság!

Végül engedjék meg, hogy itt, ország-világ előtt köszönjem meg a nagysallói gyülekezetnek, a szervezők csapatának azt a töretlen és fáradhatatlan munkáját, amivel igyekeztek mindent előkészíteni ehhez a csodás naphoz. Mi odatettük az erőnket, Isten pedig, meghallgatva imáinkat, megkoronázta a napot áldásával. Legyen Övé a dicsőség és hálaadás mindeztért!

Tok Tünde

„Választott eszközöm”

Emberre válásunk jelentős mozzanata, amikor már eszközt készítettünk magunknak. Egy éles kövön, egy kemény, de könnyű csonton, vagy egy egyenes és hajlítható ágon megakadt a szemünk, s megláttuk bennük leendő eszközeinket. Azóta nagy utat tettünk meg, sok mindent elértünk eszközeinkkel. Egyre kifinomultabbak, s egyre „okosabbak” lettek, már-már rabjává is lettünk saját alkotásainknak. Hosszúnak látszik még az út, mire valódi emberként élünk velük. A kérdés ma sem az, milyen alkalmas az eszköz, hanem kinek a kezében van. Milyen indulat lendíti mozgásba, milyen szándék vezérli.

Isten választása pedig ma is tartogat meglepetéseket! Mintegy kétezer éve egy csenevész, vérszomjas farizeust nézett ki magának, hogy hírvívője legyen békessége örömhírének. Benna látta meg leendő eszközét. A mi szemünkben minden tekintetben alkalmatlan. Neve hallatán összerezzennek Jézus akkori követői. Igen, éppen a Tartzuszi Sault szemelte ki magának az Úr, hogy Pál apostollá legyen. „Választott eszközöm ő” – mondja

Jézus a megszeppent Anániásnak, aki sokat hallott előéletéről, és minden bizonnyal félelemmel és ellenségesen tekintett rá (ApCsel 9,15). A főpapok eszköze ő, gondolta. Azért jött, hogy rabláncra verjen bennünket... Mintha csak ezt üzenté volna neki a Mester: *Ne félj hozzá menni, már nem harap, és „lesz még ebből a kutyából is szalonna!” Ő már az enyém.* És az emberileg lehetetlen lehetségessé lett, hit által. Pál apostol szívének sötét tartalmát mennyei fény emésztette meg, és helyébe Jézus Krisztus lényé kerül. Az igazi Isten igaz ismerete (2Kor 4,6). Törékeny eszköz, mégis arra éppen alkalmas, hogy kincset tegyenek bele, csordulásig megteljen Jézus nevével.

Amikor 2023. április 22-én elsétáltam az Abaúj-tornai Egyházmegye hittanosi mellett az alsólánci kastély épülete előtt, óhatatlanul is hallottam, miről beszélgetnek. *Hol is ugrott a lábára a sánta? Mi történt a filippi börtönőr házában? Ki esett ki az ablakon a tróászi istentiszteleten? Hány napig sodródtak az Adrián?* Igen, ilyen és ehhez hasonló kérdések zümmögtek körül a

jelentkező csapatokat. Már megérte! – gondoltam. Nem okos eszközeiket simogatják, de arról beszélgetnek, hogyan terjedt Jézus neve és híre a nagyvilágban. Arról tanulnak, hogy az Egyház nem a földből nőtt ki, nem csak úgy lett, de kellett hozzá olyan Krisztus-követők, mint Pál és az ő munkatársai. Választott eszközzé lehetnek ők maguk is! Merthogy évről-évre ezért vállalkozunk a bibliaismereti verseny megszervezésére, hogy gyermekeink megismerkedjenek a Bibliával, mely hitre jutásunk, s hitben való járásunk alkalmas eszköze. Kincs van benne, hiszen elejétől a végéig Jézus Lelke szólít meg belőle.

Az idei éven Pál életéből és szolgálatából készültek fel a résztvevők, mondatni igencsak derekasán. Két csoportban is taroltak a kassaiak: *Demeter Dorotka, Torkos Emma, Fazekas Emma, Demeter Dorián* a legkisebbek népes táborában; míg a középső csoportban Zólyomi Dániel és Faber Emese párosa szerezte meg a legkiválóbb helyet. A már serdülő növendékek kö-

zött *Pollag Illés* (Buzita), *Kiss Tamás, Sztás Dominik* (Felsőláng). A többi helyezésről ne is essék szó, hiszen alig mérhető különbségek döntöttek a helyezések közt. Azzal teljen meg szívünk és szánk, hogy mind a 23 csapat példásan szerepelt, 18 gyülekezetben adtak okot hálaadásra, valamint 8 lelkész és 1 hitoktató fáradozása érett be azon a napsütéses áprilisi napon.

Megszolgálták a dicséretet. A jutalmazásban évről-évre Jézus szavai vezetnek bennünket: „*Én pedig az utolsónak is annyit akarok adni, mint neked*” (Mt 20,14). A vetélkedő minden résztvevője: első és utolsó egyaránt, nem csak oklevelet, de jutalomkönyvet, csokoládét és emléktárgyat is vittek haza magukkal. A választás idén egy apró iránytűre esett, melyhez ígét csatoltunk: „*Utádat, URam, ismertesd meg velem*” (Zsolt 25,4). Az Úr Lelke adjon nekik ígét, hogy legyenek választott eszközzé ott, ahova az Úr küldi őket.

NAGY GZs

Anyák napja Ladmócon

„*Aki egy ilyen kisgyermeket fogad be az én nevemben, engem fogad be - mondja az Úr Jézus*“ (Mk 9,36)

Egy régi zsidó közmondás szerint, Isten nem lehet ott mindenütt, ezért megteremtette az édesanyákat. Az édesanyák a láthatatlan Isten szeretetének látható forrásai e világban. A teremő Isten eszközei új nemzedékek teremtésében, s így az isteni szeretet megvalósítói. Ezért köszöntjük őket szívből, szívűtől szívűg érő tisztelettel és szeretettel.

Május első vasárnapján ez alkalmából köszöntöttük az édesanyákat és nagymamákat Ladmócon koncerttel, kiállítás-sal, műsorral és virágokkal.

Egyben fájó szívűel emlékezűnk váratlan hirtelenséggel elhunyt szeretett gondnokunkra, Deák Tiborra, akinek ez volt utolsó szolgálata.

Az ő életéért, köztűnk végzett szolgálataiért egyedűl Istené a dicsőség.

Spiák Mária

„Évről-évre romlik a gyerekanyag!” „Enyémek vagytok még mindig!”

A Mustármag bábcsoport ez éven a Jó Pásztor példázatát dolgozza fel bábelőadásában. A darab tele van vidámsággal, izgalommal, humorral és szimbolikával. A puha párnabáránnyok a gyerekek, a bérres, csak a bérért, kötelességből tanító tanár. A jó Pásztor meg ugyan ki lehet? Ki az, aki szembeszáll Marvval és Harryvel a két rablóval? Ki az, akitől *reszketnek a betörők*, és nem engedi, hogy elrabolják a báránnyakat szívestől és lelkestől? Ki az, aki szembenéz a félelmetes, vicsorgó far-

kasokkal, akik a halált hozzák az életünkbe? Ki az, aki kihúzza fogaikat (aki vérén is megmenti a báránnyokat), és a félelmetes halálfarkasokból csak plüssállatkák lesznek? Ki az, aki puha báránnyfelhőkön altatgatja báránnykait itt a földön, s majd fenn a mennyben? JÉZUS! Ezekre a kérdésekre reméljük nemcsak megszokásból, hanem meggyőződésből adjuk meg ezt a választ! Ehhez akar segítséget nyújtania **Pásztorajtó** című előadás. „*En vagyok az*

ajtó: ha valaki rajtam át megy be, az megtartatik, bejár és kijár, és legelőre talál. „ (János 10, 9)

Blanár Gabriella

Születésnap i köszöntő

Nt. Orémus Ilona, Kedves Tiszteletes Asszony, Kedves Ilonka Néni!

Ünnepnap van! Legnagyobb ünnepünk a vasárnap, mert az Úr Jézus ekkor támadt fel a halálból. Erre nem csak emlékezünk, hanem Jézus az ő jelenléte által mindig valósággá teszi ezt az örömhírt az övéi számára, azok részére, akik az ő nevében ketten, vagy hárman összejönnek. Él az Úr! Igéje és Lelke által közöttünk van! És bennünket is él tet. Ez a valóság, ez az evangélium él tet te, segítette, vigasztalta generációk so-

kaságát, és ez él tet ti ma is az Istenben hívő embereket. Ennek az evangéliumnak és Jézus jelenlétének fényében ünnepelehtünk most anyák napját, és köszönhet tük az édesanyákat. És ennek az örömhírnek a fényében, az Úr Jézus áldó jelenlétében köszönti most Önt születésnapja alkalmából a Rimaszécsi Református Egyházközség, illetve mindazon egyháztagek Jénéből, Zádorházáról, Iványiból, vagy más gyülekezetekből, akik Önt ismerik, akikkel együtt végezte a szolgálatot, akik hittestvérei az Úrban, akik tisztelői, akik nagyra becsülik, akik köszönik elvégzett áldozatos munkáját, és akik szeretik a Lelkésznőt. Ha megengedi, csatlakozom hozzájuk, és a 103. zsoltár szavaival mondok köszöntőt: „Áldjad lelkem az Urat, és egész bensőm az ő szent nevét! Áldjad lelkem az Urat, és ne feledd el, mennyi jót tett veled! ... Az Úr szeretete mindörökké az istenfélőkkel van, és igazsága még az unokáikkal is, azokkal, akik megtartják szövetségét, és arra törekszenek, hogy teljesítsék rendelkezéseit. ... Áldjátok az Urat ti seregei, szolgálai, akaratának végrehajtói! Áldjátok az Urat, ti, teremtményei, mindenütt, ahol uralkodik! Áldjad, lelkem az Urat!” (Zsolt. 103.1-2, 17-18, 21-22)

Kedves Tiszteletes Asszony, Ön lelkészfeleségként, lelkipásztorként, presbiterként, édesanyaként, nagymamaként mindenkor az Úr szolgálatában állt, áll, és életével, munkájá-

val, hivatásával, egész benső lényével a teremtő és megváltó Urat áldotta, áldja. Aki ilyen odaadással, hűséggel, kitartással, istenfélelemmel, egyszerűen, és alázattal tudja áldani, azaz szolgálni, magasztalni a Szentháromság Istent, arra bőségesen visszazsall Isten gazdag áldása és beborítja, betölti egész lényét. Szeretete kíséri mindörökké. Szövetsége gyermekeit, unokáit, utódainak hosszú sorát az élet, az üdvösség fonalára fűzi. Áldjuk mindannyian az Urat, mert azt érdemli, áldjuk mindannyian az Urat, mert Ön által sokakat meg-

gazdagított és ajándékával megáldott. Ünnepnapp van! Az Úr Jézus jelenlétében tisztelettel, szeretettel köszöntjük és ünnepeljük Önt. A Megváltó fénye a Tiszteletes Asszonyra árad, és az Ön személyiségéről most is sugárzik másokra. Ezért mondhatja boldogan a zsoltárossal együtt: „Áldjad lelkem az Urat!”

Isten éltesse Kedves Tiszteletes Asszony! Fogadja szeretettel a gyülekezet ajándékát.

Milen Marcell

Holland református fiatalok látogatása Gömörben

2023. április 29-én érkezett Hanvára a hollandiai Zeewolde Református Gyülekezetének ifjúsági csoportja, akik már több mint egy évtized óta visszatérő vendégeink itt Gömörben. A „Szeretet” elnevezésű ifjúsági csoport célja nem csu-

Barkán

pán a Gömöri régió, s az itt lévő református közösségek életének megismerése. Természetesen ez is fontos célja holland testvéreink látogatásának, de amit elsődleges küldetésüknek

toltak a helybéliekkel.

Május 3-án délelőtt a Hanvai Református Óvoda és a helyi alapiskola diákjai között szolgáltak, délután pedig a Hanvai Diakóniai Otthon lakosait örvendeztették meg látogatásuk-

A Diakóniai Otthon lakóival

kal. 2023. május 4-én indultak vissza otthonukba. Bízunk benne, hogy a következő évben ismét fogadhatjuk őket.

Nagy Ákos

A hanvai alapiskolásokkal

tekintenek, az a gyermekek és fiatalok közötti misszió, a Krisztusról szóló bizonyágtétel.

Holland testvéreink április 29-i megérkezésüket követően április 30-án a Hanvai és a Lénártfalvai Református Gyülekezetekben vettek részt istentiszteleteken, ahol a csoport vezetője bemutatta közösségüket, majd énekes szolgálatukkal gazdagították istentiszteleteinket. Május 1-én Szilvásváradra kirándultunk vendégeinkkel. A következő napon meglátogatták a lénártfalvai óvodásokat, majd délután Molnár Tóth Zsuzsanna kíséretében a barkai romamisszió közössége előtt szolgáltak, ahol Isten szeretetéről pantomim bemutatóval, énekszóval tettek bizonyágot és együtt játszottak, spor-

A lénártfalvai óvodában

A hanvai református óvodában

Elszakítottság után talpra állás – Száz évnyi élni akarás

„Ahogyan az életben gyakran megtörténik, a nem kívánt gyermek szeretett gyermekké válik. Így vagyunk ezzel mi is. A felvidéki református egyházunkat megszerettük. Bánata mindannyiunk bánata. Sikere mindannyiunk öröme. Jó szándékkal építjük, aggódva kísérjük” – mondta Géresi Róbert püspök a lévai református templomban június 17-én megtartott emlékszinaton. 100 évvel ezelőtt ezen a napon ülésezett ugyanezen a helyen és időpontban a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház jogelőd egyházi közösségének alkotmányozó zsinata.

Az évfordulóra érkezett vendégeket és zsinati tagokat a templomban a helyi gyülekezet lelkipásztora, Kassai Gyula köszöntötte. „Az 1923. június 17-én tartott lévai alkotmányozó zsinat egyházunk egyik történelmi mérföldköve volt, amelyen a zsinati atyák – a szétszakított egyházi állapotból új erőre kapva – élni akarásukról és az élető Isten iránti hálájukról akartak bizonytságot adni” – hangsúlyozta a lelkipásztor. Hozzátette: Az elmúlt száz év tanulságával hálát adunk Istennek, hogy itt vagyunk, élünk és magasztalhatjuk Őt azon a nyelven és földön, melyen megszületni engedett. Legyen példás mindannyiunk számára az a történelmi helyzet, amelyben most jelen vagyunk”.

Kassai Gyula lévai lelkipásztor

Köszöntése után, amikor a jelenlévők ajkáról felhangzott a református himnusz is tartott, Tebenned bízunk kezdetű 90. zsoltár, abban mindenki átérzhette a múlt nehézségei ellenére is az Istenben való bizodalom erejét.

Látod-e? Szánod-e?

Pálóczi Czinke István püspöknek pontosan száz évvel ezelőtt, ugyanebben a templomban az alkotmányozó zsinat megnyitása alkalmával elhangzott, könyvekkel átszőtt, még ma is megrázóan ható imáját Révész Tibor, a barsi egyházesperese olvasta fel.

„A babiloni vizek mellől jöttünk hozzád, Istenünk, s mint szomorú füzek borulunk számolyodhoz, oh örök igazság! Hasson fel hozzád a mi könnyes imádságunk! Forró sóhajtasok, lelkünknek az elszagott darabjai szállnak trónod elé:

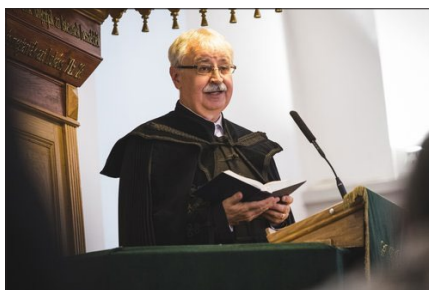
hallod-e? látod-e? Egy nemzet lelke az, mely vétkezett ellened, s most keresi az utat, melyen visszatérhet hozzád, atyai szívedhez, örök jószágodhoz.

Révész Tibor, a barsi egyházmegye esperese

Látod-e? Szánod-e? Óh, mindig szánod, mindig. Az első perctől kezdve. Mikor kilépett az atyai hajlékból, s egyre jobban távolodott tőled; neked fáj legjobban. Tudtad, hogy visszatér, hogy a nyomorúság visszahajtja hozzád: de előre láttad sok szenvedését is, megaláztatását, könnyes éjszakáit, önmagával való tusakodásait. És szántad, mert szeretted.

Most itt sír lábaidnál, és nem mer a szemedbe nézni. Óh, hajolj le hozzá és emeld fel szívedhez! S a Krisztusban megmutatott örök szerelmedből fogadd vissza Atyánk a te megalázott, bűnbánó népedet, Ő érte, Fiadért, a mi Megváltónkért! Ámen.”

Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke

Géresi Róbert, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház püspöke igehirdetésének alapjául Júdás levelének 20. és 21. versei választotta: „Ti azonban szerettem, épüljeteK szentséges hitetekben, imádkoztatok a Szentlélek által,

tartsátok meg magatokat Isten szeretetében, várva a mi Urunk Jézus Krisztusnak irgalmát az örök életre”.

„Ma a lévai református templomban azért gyűltünk össze, hogy megemlékezzünk egy 100 évvel ezelőtti történésről. A szétszakított reformátusság több száz gyülekezete egyházat kellett, hogy létrehozzon egy olyan államnak a területén, amely közösségeink túlnyomó részéhez ellenségesen viszonyult” – figyelmeztetett bevezetőjében, majd a felvidéki református egyházat egy fájdalomban született, nem kívánatos gyermekhez hasonlította.

A nem kívánt gyermek szeretett gyermekké vált

Mint mondta, ahogyan az életben gyakran megtörténik, a nem kívánt gyermek szeretett gyermekké válik. „Így vagyunk ezzel mi is. A felvidéki református egyházunkat megszerettük. Bánata mindannyiunk bánata. Sikere mindannyiunk öröme. Jó szándékkal építjük, aggódva kísérjük” – fogalmazott a püspök. Hozzátette: De sokszor meg kell vallanunk, bűneink által romboljuk is. Sokat foglalkozunk vele, amikor beszélünk róla és gyakran hiányát mutatjuk a cselekedeteknek, amikor tenni kell érte. Harcolunk érte, mint Péter harcolt Jézusért, de bűnbánattal meg kell vallanunk azt is, hogy esetenként júdási lelkülettel tudjuk elárulni – hangsúlyozta Géresi Róbert.

Majd Júdásról, mint az ősegyház megbecsült tagjáról beszélt, akinek levelét Krisztus után kilencven évvel később írja meg, amikor már eltelt néhány évtized az első pünkösöd óta, s a misszió által keresztyén gyülekezetek sokasága jött létre.

„Mondhatjuk, van már múlt a keresztyéneknek az életében. S már ebben a levélben is érzékelhető, hogy míg a múlt az egyik oldalon ajándék, a másik oldalon teherként”. Kifejtette: Ajándék abban az értelemben, hogy az Isten megtartó hatalmát látjuk benne. Sokszor elhangzik ajkunkról: Tebenned bízunk eleitől fogva ... Már van kezdet és van idő, amelyre hálával tekinthetünk vissza, s hálás lehet az ember Isten megtartó kegyelméért és hűségéért. „Ami számunkra a legnagyobb örömhír, az az, hogy Isten Krisztus által megkeresi és megtartja az elvesztettet” – nyomatékosította a püspök.

Géresi Róbert igehirdetésében felhívta a figyelmet arra is, hogy a belátható

évtizedek helyett beláthatatlanok jöttek. Majd felsorolta, hogy mi minden: A második világégés, a harcmezőkön, a fogoly- és koncentrációs táborokban, a szőnyegbombázások és málenkij robotok által elpusztított emberi életek, ki- és áttelepítés, amely nagyon érzékenyen érintette a közösségeinket, az üresen hagyott porták és házak, melyekbe idegenek költöztek, a szétszaggatott családok, árvák és félárvak, majd jött a negyven éves kommunista diktatúra.

A Cantate Domino kórus szolgálata

„Az idők sokszor beláthatatlanok. Mi szeretnénk előre látni mindent. De arról szól ennek a száz évnek az eseménye, amelyért most hálát adunk, hogy az idők, ugyan beláthatatlanok, de az Isten kegyelme és szeretete megragadható, megélhető és megtapasztalható” – hangsúlyozta Géresi Róbert, majd azzal a reménységgel zárta igehirdetését, hogy a templomok újból megtelnek élettel, s az abban elhangzó ige sokakat Isten felé fordít, az óvodákban, iskolákban a hittanórákon az elvetett mag növekedésnek indul és gyümölcsöt hoz, a keresztesnél és a konfirmációnál elhangzó fogadalom pedig megvalósul. S reménykedünk abban is, hogy ebben az életben bízhatunk Krisztus szeretetében.”

Porubán Ferenc főgondnok

A zsinati ülés megnyitása és emléküléssé nyilvánítása

„Emlékezzél meg, URam, irgalmasságodról és kegyelmedről, mert azok öröktől fogva vannak”. A 25. zsoltár 6. versének felolvasása után nyitotta meg a Zsinat X. ülészakájának 5. ülését Porubán Ferenc főgondnok, majd azt emléküléssé nyilvánította.

A jegyzőkönyv hitelesítőinek – a hely-

re és alkalomra való tekintettel – a Barsi Református Egyházmegye esperesét, Révész Tibort és Oros Zoltán egyházmegyei gondnokot javasolta, amelyet a zsinati képviselők egyhangúlag jóváhagytak.

Az 1923. évi lévai zsinatról és az azt követő időszakról Somogyi Alfréd, a Selye János Egyetem Református Teológiai Karának dékánja tartott átfogó előadást. Ismertette az egyházalapítás előzményeit, az egyes egyházkerületek létrejöttének körülményeit, majd kitért arra, hogy mivel foglalkozott a száz évvel ezelőtt ülésezett zsinat és milyen határozatok születettek, s mindezekre miként reagált az akkori állam.

Elvégezték a vállalt feladatukat, de nem volt elég

Elmondta, hogy 1923. június 17-én megnyílt Léván a törvényhozó zsinat. A tárgyalási anyagon, azaz a törvénytáron már hónapokkal azelőtt elkezdtek dolgozni a zsinat-előkészítő bizottság tagjai. A tervezetek elkészültek, és összegyűlési konzultációt tartottak a törvénytárról. Még a zsinat előtt megkapták az anyagot az egyházkerületek és az egyházmegyék, és mindenki hozzáfűzhette véleményét, elmondhatta módosító javaslatát. Ezeket a beérkezett észrevételeket az egyes törvények előterjesztői összegezték. Valójában az 1904 és 1907 közötti budapesti zsinaton elfogadott törvénytárat vették alapul, és azt dolgozták át a csehszlovákiai viszonyokra.

Egyetlen új törvénytervezet készült, amelyet Sörös Béla losonci lelkész dolgozott ki, ez az úgynevezett belmissziós törvény volt, amely nemcsak a református misszióról, hanem a magyar közösségek megmaradásáról, kulturális művelődéséről is szólt. Ennek nyomán indult meg tájainkon a vasárnapi iskolák, a bibliaórák, a gyülekezeti körök és a vallásos esték gyakorlata – tette hozzá.

Amikor letárgyalták a 8 törvénycikkből álló, mintegy 200 oldalas törvénytárat, akkor került sor a végszavazásra. A zsinaton szó volt a szlovák egyházmegye kérdéséről, a lelkészképzés ügyéről, a lelkészek állampolgárságáról, az elemi iskolák fenntartásáról vagy új énekeskönyv kiadásáról.

„Minden napirendi pontban megszületett a döntés. Végül a hetedik munkanapon, június 25-én sor került a törvénytár elfogadására. A zsinati jegyzőkönyv tanúsága szerint ezen a napon „11 óra 20 perckor Pálóczi Czinke István püspök buzgó hálaadó imádságával, s e gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésével a zsinat

első ülészaka bezáratott” – foglalta össze Somogyi Alfréd röviden a száz évvel ezelőtt ülésező zsinat munkáját.

Hozzátette: A három egyházkerület képviselői azzal a meggyőződéssel tértek haza Léváról, elvégezték a vállalt feladatukat, a református egyház immár elfogadott lesz Csehszlovákiában, de ez nem volt elég. Még évekig húzódtak a tárgyalások eredménytelenül. „Úgy élt 20 évig a református egyház – a demokratikusnak mondott – első Csehszlovák Köztársaságban, hogy az állam soha nem hagyta jóvá református törvénytárunkat. Ma azt mondanánk: nem regisztrálta egyházunkat Masaryk és Beneš Csehszlovákiája”.

Az alkalomra jelent meg az elmúlt száz esztendő történetét feldolgozó, A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház története az önállósulástól napjainkig című tanulmánykötet a Selye János Egyetem Református Teológia Kara oktatói közösségének szerkesztésében.

Tanulmánykötet az elmúlt száz évről

„A kiadvány megálmodója Somogyi Alfréd dékán volt, aki szerint „önmagunk dicsérete van annyira fontos, hogy azt nem bízhatjuk másra” – mondta beszéde elején a kötet egyik szerzőjeként jegyzett Petheő Attila, majd hozzátette, bízik abban, hogy az elmúlt száz év és az előttünk lévő száz évbe vetett hit nem hagy bennünket egyedül ebben a felvidéki református egyházat bemutató munkafolyamatban.

Mint mondta, a könyv láttán egyesek úgy vélhetik, „csak ennyi történt” a mögöttünk lévő száz évben. Magyarazatként hozzátette, az elmúlt száz esztendő történetét dióhéjban, ismeretterjesztő, a felvidéki gyülekezetek tagjai számára olvasmányos formában, rendkívül sok munkával fogalmazták és szerkesztették meg azok a tanárok, kutatók, egyházban szolgálatot teljesítők, akik tudják, hogyan kell példákat a jelen kor közössége elé állítani.

A kötet átfogó képet ad a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház történetéről, bemutatja azon személyiségeket, akiknek illő méltó emléket állítani. Betelemezést nyújt a református oktatás, sajtó, vagy éppen a belmissziós munka nehézségeibe és sikereibe, illetve a példamutató emberi sorsokról ad tanúbizonyságot.

„A magunk mögött hagyott évszázad a sérelmek, jogfosztások, hontalanság, a bizonytalanság, majd végezetül a talpra állás időszaka volt. Bízunk abban, hogy az elkövetkező száz év a nyugodt fejlődés és építkezés lesz” – közölte könyvbe-

mutatója végén Petheő Attila, majd arra kérte a jelenlévőket, segítsenek a kötetet eljuttatni a felvidéki gyülekezetek könyvtárába, hogy mindenki esélyt kaphasson arra, hogy közössége dicséretét ne kelljen másra bízni.

Száz esztendő nagyon sok eseményt zárt a történelem krónikájába. Sok emelkedett és szomorúságra is okot adó pillanatot rejt magában a centenáriumi időszak, amelynek kordokumentumos képeit a teológiai kar és ebbe a munkába bevont munkatársi közössége egy albumban szeretnék bemutatni. A készülő kiadványról Tömösközi Ferenc adjunktus szól, aki, mint mondta, eddig egyetlen olyan könyv sem jelent meg, amely képekben, egységes keretben foglalná össze a felvidéki református egyház történetét.

Az egyház történetét felölelő képalbum készül

A Selye János Egyetem Református Teológiai Karának történettudományi kutatóműhelye ezt a hiányt szeretné pótolni a tudománypszerszerűítő könyvvel, melynek egyik célja, hogy a következő nemzedék számára megmutassuk, milyen örökséget hagytak rájuk az őseik, s amelynek ápolása, mint mondta, nem holmi úri passzió, hanem kötelesség.

„A különböző gyűjteményekből az elmúlt hónapokban páratlanul gazdag fotóanyagot sikerült összegyűjteni. Itt szeretnék köszönetet mondani mindazoknak, akik hozzájárultak ehhez. A rendelkezésünkre álló képanyagból úgy válogattuk össze a könyv megjelentetésre szánt képeit, hogy azok ne csupán illusztrációként szolgáljanak az összefoglaló szövegekhez, hanem azokat kiegészítve az olvasó életszerű képet kapjon az elmúlt száz év történetéről” – tájékoztatót a készülő képalbumról Tömösközi Ferenc adjunktus, megjegyezvén, hogy a fényképek gyűjtése továbbra is folytatódik, amelyek a már meglévővel együtt alapját képeznék a további kiadványok szerkesztésére, vagy képkiállítások szervezésére, illetve egy olyan digitális képtár létrehozására, ahol egy helyen megtalálható lenne egyházunk eddigi 100 évének képes története.

Roll-up kiállítás a száz év történetéről

A száz év történetét kívánja bemutatni a Lévai Református Egyházközség gyülekezeti termében elhelyezett - a mai kornak megfelelő - roll-up kiállítás,

amelyről Czinke Zsolt bátorkeszi lelkipásztor, a komáromi egyházmegyei lelkési főjegyzője szól.

Mindt mondta, 19 roll-upon keresztül megismerkedhetünk a Szlovenszói és Kárpátaljai Egyetemes Református Egyház kialakulásának előzményeivel, az új egyházkerületek megalakulásának körülményeivel, az akkori egyházvezetők személyével és küzdelmeivel, a 100 éve összeült lévai zsinat munkájával és alkotótárgjaival. De betekintést nyerhetünk a két világháború közötti oktatási rendszerünkbe, elemi iskoláinkba, külön kiemelve az 1925-ben indult Losonci Teológiai Szemináriumot, majd az 1935-ben Komáromban létrejött Református Tanítóképző Intézetet. A belmiszó keretében megismerkedhetünk a kiskoszmályi, a beretkei, a marcelházai árvaházzal és a Timóteus Mozgalommal.

Egy roll-up erejéig számba vehetjük a két világháború közötti (nagyon gazdag) sajtótermékeinket. Olvashatunk az 1939-től működő Szervező Bizottság munkájáról és a Beneš-dekrétumok értelmében végrehajtott és egyházunkat is érintő kitelepítésekről. Bemutatásra kerül 1953-tól a rendszerváltásig Varga Imre, Horváth Zsigmond, majd Mikó Jenő püspökségének időszaka 1996-ig. A rendszerváltást követő évtizedekből betekintést nyerhetünk Erdélyi Géza, majd 2009-től Fazekas László püspökök szolgálataiba és 2021-től Géresi Róbert püspök első éveibe.

A kiállítás része egyházi oktatásunk jelene, bemutatva a bölcsődéket, óvodákat, alap- és középiskolákat. A belmiszó jelene keretében a Firesz, a börtönmiszó, a cigánymiszó és a diakónia szolgálatainak mozzanatai tárulnak elénk. Egy-egy roll-up keretében egyházunk jelenlegi sajtója is megjelenik a kiállított anyagban, A lelkészképzés keretében az 1950-es évektől a prágai teológia, az 1990-es évektől a CJTA, valamint a jelenlegi lelkészképzésünk helye, a közel 20 éves SJE RTK is helyet kapott.

A kiállítás Léván július elsejéig tekinthető meg.

Centenárium nyilatkozat

Az emlékszinatra elkészült egy centenáriumi nyilatkozat is, amelyet a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház egyetemes lelkési főjegyzői, Rákos Loránt és Ján Semjan olvasott fel magyar és szlovák nyelven.

Mi, a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinatának képviselői és az egyház közösségében Isten kegyelméből Léván, a református templomban összegyűlt emlékezők hálaadással és történelmi visszatekintéssel üljük meg az 1923. június 17-én, Léván tartott alkotmányozó zsinat centenáriumát. Békességgel és egyetértéssel a szívünkben kívánjuk az elmúlt száz év Isten által ránk bízott örökségét képviselni. Az I. világháború után létrejött új államalakulatok határ-megállapításai során nemcsak a nemzetek életterét érintették a fennhatósági változások, hanem az Evangélium Szerint Reformált Magyarországi Keresztyén Egyház szervezeti egysége is felbomlott, és északi része az akkori csehszlovák állam határai közé került. Bár a politikai döntések sorozata sok embert sújtott és érintett érzékenyen mind nemzeti önazonosságában, mind emberi mivoltában, mind pedig történelmi meghatározottságában, egyházi térfélen nem nyomhatta el a nemzetek egymást elismerő és szerető együttélése iránti vágyat; és azt a kíváncsalmat sem, hogy Krisztusnak a bűntől való megváltására alapozott hitet továbbra is megőrizzük, és rá egyházat építsünk.

Ezért számunkra az 1923. évi lévai alkotmányozó zsinat az újraéledés, a hitélet folytatása és az egymással való közösség megalkotásának kinyilvánítása volt: élet-válasz egy mesterségesen serkentett elszorvasztásra.

Hisszük és valljuk, hogy a világban felforgatott helyzeteket csak a Krisztustól megtanult higgadtsággal, szeretet-közvetítéssel és az üdvösséget látó jövőképpel lehet át- és túlélni. Száz év eltelte azt igazolja, hogy ha csak az odafelvalókkal törődve (Kol 3,2) tekintünk egymásra, akkor nem csupán mindent kibírunk, hanem példát is tudunk mutatni a világnak a békesség, a segítségnyújtás és a testvériség tekintetében. Ezt az üzenetet képviseljük egységes erővel most is, amikor a szomszédságunkban egy jelenleg is dúló háború világméretű és emberi életet pusztító, kegyetlen hatásait kell megélnünk. Nemcsak együttérzés

uralkodik most a bensőnkben, hanem ez ádáz helyzetet átélő tudat is, amivel imádságban visszük Isten elé a nyomorúságot szenvedő embertársainkat.

„Szeret az Úr, azért nincs még végünk, mert nem fogyott el irgalma...” (JerSír 3,22) Isten bizonyosan tudja, hogy miért van még rajtunk kegyelme és áldása. Nem vitatjuk el a történelemben rögzült vétkeinket – amiért őszintén bűnbánatot tartunk Isten és az emberek előtt –, mindezek mellett azonban reménykedünk abban, hogy ez az elmúlt száz év és részünkről az abban tanúsított örökségörzés és ápolás az Úrnak tetszően történt, akinek kegyelmét, jóindulatát és szeretetét – megmaradásunk során – szüntelenül érezhettük.

Szeretnénk a különböző nemzetű és nemzetiségű híveinkkel továbbra is úgy együtt élni egyházunkban, hogy a szeretet s az örök és közös cél felé való haladás útján mindig egységben legyünk Istennel és egymással. Ebben az irányban maradván, ha Pál apostol intelmét megfontoljuk, akkor eljuthatunk a küzdés és kitartás végére, a Krisztus által megígért fenséges ország küszöbére: „végül, testvéreim, örüljete, állítsátok helyre a jó rendet magatok között, fogadjátok el az intést, jussatok egyetértésre, éljetekek békeségben, akkor a szeretet és a békeség Istene veletek lesz.” (2Kor 13,11).

Pálóczi Czinke István-díj átadása

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Zsinata az egyházi közösség és a református identitás megerősítéséért munkálkodó életek elismerésére 2013-ban alapította meg az legmagasabb rangú elismerését, a Pálóczi-Czinke István-díjat.

A Zsinat azóta – a Zsinati Tanács előterjesztésére olyan hitvalló életeket tüntetett ki a díjjal, akik egész életpályájukkal, tanúságtévként tetteikkel igazolták az egyházi közösségnek, hogy egyedül a Krisztust követő értékrend alapozhatja meg e világban a mindenki által szomjúhozott igazságot.

A rangos díjat első alkalommal Csémy Lajos professzor kapta meg, 2017-ben Erdélyi Géza nyugalmazott püspök és Harm Jan Boiten holland nyugalmazott református lelkipásztor részesült. Két évvel később a Budapesten, a Hold utcai német ajkú gyülekezetben szolgáló Balog Zoltán lelkipásztornak, miniszterelnöki biztosnak, jelenleg a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke/adták át a

díjat.

2022-ben Berkesi Sándor, Kossuth- és Liszt Ferenc díjas karnagy, főiskolai docens részesült az elismerésben. A rangos elismerés idei évi odaítéléséről a tavasszal ülésező Zsinat döntött, s a kitüntetettek sorát gyarapítva a 2023. esztendőben a Pálóczi-Czinke István-díjat Grezsa István címzetes főorvosnak, nemzetmegtartó politikusnak ítélte oda.

A díjazottat Géresi Róbert püspök méltatta, aki elmondta, hogy egy olyan személyt köszönhet, aki az orvosi hivatásból fakadóan a gyógyítást választotta. A hivatása mellé még többet is vállalt, a közjóért állt szolgálatba, hogy az egész nemzetközösség gyógyulásáért és épüléséért tevékenykedhessen.

Szívemig hatol a reformátusok nagylelkűsége

„Szeretnénk elismerésben részesíteni, amiért egyházunk és magyarságunk felnevelésében oly hathatós segítséget nyújtott az óvodaprogram kezdeményezése és életre hívása által. Köszönjük, hogy azok közé a magyarok közé tartozik, akik messzebb látnak és láttatnak a határköveknél. S azt is, hogy küzdött azért, hogy az álomból valóság legyen. Munkatársaival mindenben segített bennünket, s az eredeti tervezett 8-10 intézményből a program végén huszonnégy lett. Fogadja el tőlünk hálánk, szeretetünk, megbecsülésünk és elismerésünk jelképeként a Pálóczi Czinke István-díjat” – mondta Géresi Róbert püspök, majd Fazekas László emeritus püspökkel, Porubán Ferenc főgondnokkal és Fekete Vince volt főgondnokkal együtt átadta a díjat Grezsa Istvánnak.

A díj átvétele után úgy fogalmazott, szeretné megköszönni, hogy ezen a keserűes ünnepi zsinaton elismerésben részesítették. „Ahogyan a szószéki szolgálatban is elhangzott, keserű ez az ünnep, mert az elszakítatásból fakad, ugyanakkor jeles ünnep, azaz édes ünnep, mert évszázados élő bizonyítéka a hit és az azonosság megőrzésének.”

Nem titkolta az sem, hogy megrendítő volt számára átvenni a díjat, amelynek két okkal magyarázott: „Az egyik, hogy szívemig hatol az a nagylelkűség, hogy a református egyház egy - pápistát - méltónak tart az elismerésre. A másik személyes. Az egész ünnepi istentisztelet alatt végig református édesanyámra gondoltam: ha itt ülne, milyen boldogan énekelné a zsoltárokat.”

Majd egy Németh László gondolatot idézett: Egy rendszer sem tud önmagá-

ban egy népet megváltani, minden attól függ, hogy kik milyen ösztönökkel vezetnek. Magyarozatként elmondta, hogy kezdetektől fogva ez az érzés volt benne, amikor a Felvidéken munkálkodtak. Úgy véli, az óvodaprogramot nem lehetett volna ilyen színvonalon végrehajtani, ha a lelkészekből és a gyülekezeti segítők közül hiányzik az az emberi minőség, amely nemcsak a jelenbe, de a jövőbe is mutat.

Végül sajnálatát fejezte ki, hogy száz év múlva nem ülhet itt, a lévai református templomban, hogy meghallgathassa mit végeztek ezzel a huszonnégy óvodával és oktatási intézménnyel. Hogy ez a makacs hit kitartása, amely hitünket, anyanyelvünket és kultúránkat védi, akkor is jövőt tudjon mutatni.”

Balog Zoltán református püspöknek, a Generális Konvent ügyvezető lelkészi elnökének az emlékszinati ülésre küldött levelét Kassai Gyula lelkipásztor olvasta fel.

A bátorság és a hűség megindító példája

Balog Zoltán református püspöknek, a Generális Konvent ügyvezető lelkészi elnökének az emlékszinati ülésre küldött levelét Kassai Gyula lelkipásztor olvasta fel.

„Ünnep ez a mai nap, ha nem is örömmünne. Arra az alkotmányozó zsinatra emlékezünk, amikor az elődök létrehozták a Trianon utáni felvidéki református törvényileg szabályozott egyházának fundamentumát” – összegezte bevezetőjében az emléknapi lényegét Balog Zoltán, majd rámutatott arra, hogy bár az akkori államhatalom nem ismerte el a református zsinat határozatait, mégis olyan lelki-, szellemi- és morális alapot jelentett a lévai zsinat, ami az öntudatos reformátusság szimbólumává lett. Nem pusztán református egyháztörténeti, hanem magyar történelmi esemény, ami a bátorság és a hűség megindító példája az utókor számára.

Majd úgy fogalmazott, hogy itt, ahol a magyarok református egyháza képes volt utat törni magának, a megmaradáshoz szükséges az elkötelezett hűség. Mi, magyarországiak hálásak vagyunk e példáért: a kitartásért, az elköteleződésért és azért a szenvedélyért, mellyel közösségünket, intézményeinket megtartják és gyarapítják. Hálásak vagyunk, hogy együtt gondolhatunk egészsként a magyar nemzetre, odafigyelve az egyes részekre.

Végül Balog Zoltán református püspök levelében Isten áldását kívánta a fel-

vidéki református egyházra és minden olyan közösségre, akik a mai, Krisztustól távolodó, sokszor zűrzavaros világban képesek megtalálni azt a keskeny ösvényt, amelyen járnunk érdemes.

Az emlékszinat templomi része a 105. zsoltár és a Nemzeti imádság elénekelésével, valamint Géresi Róbert püspök áldásával fejeződött be. Kassai Gyula lévai lelkipásztor az emlékező zsinat végén megköszönte a lehetőséget, hogy 100 év elteltével mi lehetünk azok a tanúk, akik megemlékezhettünk egyházépítő elődeinkről ugyanott, ahol a hit és az élet folytatása mellett döntöttek egy egyházi közösségben.

Nyomokat is hagynunk kell magunk után

„Kivételes kegyelmi pillanat az, amikor egy – az időben mérve is – kerek évfordulót élhetünk meg. Ez kifejezésre juttatja nekünk nem csupán azt, hogy Isten történelmet alkotva is képes minket elkísérni utunkon, hanem azt is, hogy időközönként meg kell állnunk, és el kell gondolkodnunk a múlton – összevetve a jelenünkkel –, mert csak az annak eredményéből leszűrte bölcsességgel érdemes továbbhaladnunk az elkövetkezendők felé” - hangsúlyozta a templom melletti kertben Erdélyi Pál zsinati képviselő.

Majd arról beszélt, hogy időközben nyomokat is hagynunk kell magunk után, tudatosítva azt, jönnek majd utánunk is új építők, akik lábát arra felé fogja vinni az út, amerre mi tapostuk ki a számukra. ...ha méltatni fogják a mi utunkat arra, hogy azon haladjanak... Tegyük arról, hogy méltassák. Ezt csak Krisztus alapjára építkezve érhetjük el, ahogyan azt a száz évvel ezelőtti elődeink is megtették a mi számunkra.

„Egy időkapuszulába zárt nyomot és üzenetet kívánunk magunk után hagyni a soron következők számára, mely legyen intő vagy éppen okító tanulság majd nekik a mi XXI. századunkból. Az időkapuszulát azzal a jegyzőkönyvezett megfogással helyezzük el e templom előtt, hogy annak felnyitására csak a 2123. június 17-én élők, hitvallók és emlékezők lesznek majd jogosultak. Addig pedig Isten adjon békességet, életderűt és az üdvösség felé vezető haladást a világra” – összegezte az időkapuszula lényegét Erdélyi Pál.

Majd ismertette az időkapuszula tartalmát, amely három részből áll: a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház részéről a Zsinat által elfogadott emlékirat nyilatkozat eredetije, egy centenáriumi

hitvalló imádság és a Krisztussal kötött szövetségünk kristályba véselt emlékjele;

a Barsi Református Egyházmegye részéről Mátyás Lajos nyugalmazott esperes által a Barsi Református Egyházmegye templomairól készült képeinek a fénykép-összeállítása, Barsi Református Egyházmegye címere és a Barsi Református Egyházmegye Közgyűlése alkotó tagjainak a listája került;

a Lévai Református Egyházközség részéről pedig egy gravírozott üveg a lévai egyházközség címerével és jelmondatával ellátva; egy nyilatkozat a Lévai Református Egyházközség és leányegyházközségei lelkészeinek, gondnokainak és presbitereinek aláírásával; valamint egy Léva 100 című, többoldalas képösszeállítás a lévai gyülekezet életéről.

Az időkapuszulát jelző fedőlapon a következő szöveg olvasható magyar és szlovák nyelven: >>A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház az 1923. június 17-én, a lévai református templomban megtartott alkotmányozó zsinat századik évfordulóján ülésezett Zsinatának az emlékére. „Újra felépítlek téged, és felépülök...” (Jer 31,4a) Léva, 2023. június 17.<<

Fordítsd a mi szívünket önmagad felé

Az időkapuszulába helyezték el Géresi Róbert püspöknek az emlékszinat alkalmából írt imádságát: „Áldunk téged a megtartásért. Magasztalunk, amiért kegyelmedet, szeretetedet és jelenlétedet láthatjuk meg a történelmi viszszatekintésben, hiszen Te vagy az, aki átfogod és irányítod mindenek alakulását. Így volt ez már az ősatyák korában, az apostolok, az első gyülekezetek, majd a reformátorok és hitvalló ősünk idejében is. Még a nehézségeket és próbákat is a tied javára tudtad fordítani. Így köt össze és ível át a Te kegyelmed népeken, nemzeteken, kultúrákon és az emberek által alkotott határokon. Jézus Krisztus érdeméért gyermekeddé fogadsz minden hozzád térő bűnöst, Szentlelked és Igéd által munkálkodsz közöttük, és bekapcsolod őket országod építésébe.

**K ö s z ö n j ü k ,
hogy a teremtett világnak e kicsiny szegletében is így munkálkodtál és munkálkodsz közöttünk is. Áldunk téged, hogy bármilyen helyzetben is volt itt a te**

néped, fél évezrede anyanyelvünkön volt elérhető és hallgatható Igéd, mely életet változtatott meg és adott sokaknak reménységet. Így köszönjük most meg neked hitvalló elődeinket, akiknek élete példaként állhat előttünk. Áldunk téged, amiért e közösségben bennünket személyesen is elhívtál, kegyelmedben részesítettél, és így reménységgel tekinthetünk a jövő felé.

Ugyanakkor bűnbánattal is állunk most előtted, amiért sokszor megfélekezünk jószágodról; a hitben való épülés helyett elsorvadunk; vagy épp a világi csábításoknak köszönhetően hátat fordítunk a megértett igazságnak. Fordítsd a mi szívünket önmagad felé, hogy egyedül Tebenned tudjunk bízni, szentelj meg mindannyiunkat! Légy velünk a jelenben, és vezess minket arra, hogy az üdvösségünket várjuk, mely Jézus Krisztusban adatott nekünk.

Légy családjainkkal, szeretteinkkel, református egyházunkkal, intézményeinkkel, népünkkel, és kérünk, a keresztyén hitet erősítsd ebben a világban. Küldj munkásokat az aratásba. Imádkozunk, hogy Te légy a betegek gyógyítója, a gyászolók vigasztalója, a gyermekek oltalmazója. Hozd el a békét ebbe a világba. Szentlelked ereje adjon növekedést a hitben, reményben és szeretetben. Krisztusért, a mi Megváltónkért kérünk, hallgasd meg imádságunkat. Ámen.”

Az emlékszinaton tiszteletét tette többek között Molnár János főgondnok, a Magyarországi Református Egyház – mint az egyházunk területét egykoron származtató egyház – Zsinatának világi elnöke, Bogdán Szabolcs János püspök és Bara Lajos főgondnok a Királyhágómelléki Református Egyházkerületből, Juhász György, a Selye János Egyetem rektora, Balogh Csaba, Magyarország pozsonyi nagykövete és felesége dr. Hetey Ágota, Magyarország kassai főkonzulja és Grezsa István Grezsa István címzetes főorvos, nemzetmegtartó politikus.

Iski Ibolya/www.reformata.sk

Fotó: Szarvas László

zsinati képviselők

A pozsonyi gyülekezetben

Lecsengett az ünnepes félév. Ezzel befejeződtek a konfirmációi felkészítők. De elevenen él bennünk a konfirmáció. A szlovák nyelvű istentiszteleten öt fiatal tett vallást hitéről: Linda Horvay, Ladislav Marič, David Michal Šoltes, Noemi Michelle Šoltesová és Šimon Michal Šoltes.

Az élő ige üzenetét e sorok írója tolmácsolta a IIKrn 7, 1-10 alapján. Ugyanazon a napon, 2023. május 21-én a Magyar istentiszteleten hat fiatal testvérünk fogadalomtételle hangzott el: Bence Dorina, Écsy Eszter, Gógh Amélia Sára, Popély András, Stanko András és Stanko Katalin. Az igehirdetés szolgálatát nt. Buza

Bodnár Aranka végezte az ITim 6,11-12 alapján. Imádkozzunk azért, hogy ezek a fiatal testvérek Krisztusban meggyökeresze, a gyülekezetben élve és a világban Istent szolgálva éljenek hűséggel és szeretettel.

2023. június 11-én délután szépkorú testvéreinket vártuk közös együttlétre először a templomban, ahol az Úrnak szent asztalát megterítettük testvéreink számára és hangzott az ige kétnyelvű áhítat formájában a II Pt 3,15 alapján. Ezt követően a Klubhelyiségben gyülekeztünk, ahol kötetlen beszélgetésre és szeretetvendégségre került sor. Ekkor közösen

énekeltünk. A 139. halleluját elevenítettük fel, hogy mindig a szívünkben égjen az Úr áldó jelenléte: „Mindig velem Uram, mindig velem...” Majd a 47. zsoltár szavával biztattuk egymást, hogy Isten örömeiben élni erő és biztonság, végül az új énekeskönyvből hatalmas erővel hangzott Georg Friedrich Händel műve a Győztesről, Aki feltámadott.

Isten áldása kísérfje azokat a testvéreket, akiknek fontos a közösség, és tisztan szívből vágyódnak a bennünket üdvözítő Úr hirdetett és látható ígéje után.

Buza Zsolt

Az álom beteljesedett – felszentelték a bősi református templomot

„Nemcsak Bősen és az egész egyházunk 320 gyülekezetében örvendezünk, de a felvidéki magyar közösségben is, mert Isten kegyelméből az imádságnak a házát nyithattuk meg ezen a mai napon” – fogalmazta meg Géresi Róbert püspök hálatelt szívvel igehirdetésében azon az istentiszteleten, amelyen felszentelték a bősi református templomot.

A bősi református templom

2023. június 11-én zengett a Tebened bízunk eleitől fogva kezdetű 90. Zsoltár 1. verse a megjelentek ajkáról, majd Oros Csaba lelkesz előfohászával, a kulcs átadásával és az ajtó megnyitásával bevonult az ünneplő közösség a bősi református gyülekezet újonnan épült első templomába.

A református templom alapkövét ünnepélyes keretek között öt évvel ezelőtt, 2018. február 25-én tették le. Húsz évvel azután, hogy a szórványban lévő léte a gyarapodásnak köszönhetően szorosabb, a dunaszerdahelyi anyaegyházközséghez tartozó leányegyházközségi státusz váltotta fel.

A közben városi rangot kapott Bősen még az év tavaszán elkezdődött a helyi református gyülekezet régi álmának a megvalósulása. A templom költségvetési terve közel háromszázezer eurós beruházással számolt. A településen azonban akkoriban csak 175 helyi vallotta magát reformátusnak, az egyházközség 98 személyt tartott nyilván. A választójogú egyháztag pedig ennek csak a harmada volt, mégis mertek nagyot álmodni és azon

igyekezni, hogy amit elterveztek, véghez is vigyék.

Álmukat azonban nem tudták volna megvalósítani a legnagyobb támogatónak, a magyar kormányának a hathatós támogatása nélkül, aki a korábbi években a Bethlen Gábor Alapon keresztül jelentős anyagi forrást biztosított a Szlovákiai Református Keresztyén Egyháznak az egyházközségek szükséges javításaira és építkezéseire. A keretből miután a kiemelt építkezések közé sorolták a bősi református templom építését egyre több összeget csoportosítottak át erre a célra.

Ennek, de a gyülekezeti tagok adományainak, illetve más adakozóknak köszönhetően készülhetett el a korszerű igényeket kielégítő, hetven személy befogadására alkalmas, karzattal is kiegészített református templom, amely kimagasló tornyával jelzi a városban az utat mindazoknak, akik megnyugvást szeretnének találni falai között.

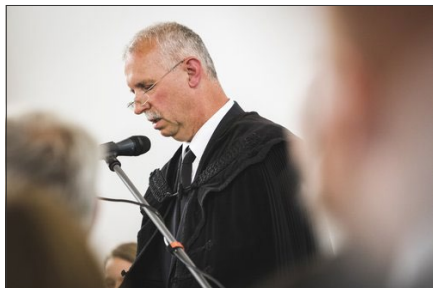
A köszöntések után Oros Csaba, a gyülekezet lelkesze egy Szent Bibliát he-

lyezett el az Úrasztalára azzal a magyarázattal, hogy Isten Igéje legyen mindig a középpontban: ne csak nézzük a könyvet, hanem azt naponként olvassuk.

Oros Csaba lelkész

Görözdí Miklós esperes a hálaadó imádságában adott köszönetet azért, hogy a gyülekezetnek a hosszú keresésére és imádságára válaszul Isten megengedte a saját templom építését. „Javakhoz javakat adtál, sokszor és sokféleképpel csodálatosan átérezhették, hogy itt voltál közöttük. Köszönjük a lelkész, a gondnokok és a gyülekezet áldozatkész munkáját, akik szüntelenül fáradtak, hogy a te nevednek a dicsőséget szerezzenek a templom által, s népednek otthont adhassanak, ahol együtt imádkozhatnak” – foglalta össze a több éves kitartó imádságnak az eredményét az esperes.

Görözdí Miklós esperes

„Nemcsak Bősön és az egész egyházunk 320 gyülekezetében örvendezünk, de a felvidéki magyar közösségben is, mert Isten kegyelméből az imádságnak a házát nyithattuk meg ezen a mai napon” – ezt már Géresi Róbert püspök mondta hálatelt szívvel igehirdetésének elején, amelynek alapjául Ézsaiás könyvének 56 részének 7-8 verseit választotta. – Egy templomnak a megépítése az mindig kiemelt valósággal bír. Egyik oldalon a megálmodásnak, az imádságnak, másrészt a tervezésnek és végrehajtásnak a valósága, amely emberi közösségeket mozdít meg és indít el – tette hozzá, majd háláját fejezte ki, hogy Bősön egy olyan épülő kis közösség van, amelyet Isten Szentlelke szólított meg és hívott össze az együtt való örvendezésre a rendszeres találkozásra. Ennek a kis közösségnek

köszönhetően most átadhatjuk az imádságnak a házát – mondta Géresi Róbert.

A püspök emlékeztetett arra, hogy a településen eddig nem volt református templom, most pedig van. – Ha a Szentírás tanúságtételét vesszük alapul, akkor mindannyian érezhetjük, Isten teremő hatalmával találkozunk egy ilyen pillanatban. Ott van a Biblia első lapjain: nem volt, de Isten teremő ereje megalkotta. Nem volt, most pedig van – ismételte meg, majd emlékeztetett arra, hogy a Böstől nem messze lévő másik városban, Dunaszerdahelyen sem volt templom a kilencvenes évek elején, de most már van, benne élő gyülekezettel és közösséggel. „Hálát adunk az Úrnak azért, hogy mind ezt megélhetjük és megtapasztalhatjuk” – tette hozzá.

Géresi Róbert püspök

Ne csak a pillanatnak éljünk. Nekünk már a jelenben számolnunk kell a jövővel, Istennek az ígéréteivel. A mi perspektívánk távolabb mutat. Nagyon fontosak az évek és évtizedek is, s az a horizont is, amit az ember beláthat ebben a földi valóságban, de mi fölfelé tekintünk. Ez a ház, az imádság háza. Legyen Isten ígérete ezen a templomon, gyűjtse össze a szíveket és a lelkeket, az emberi életeket, s Isten Szentlelke adjon megújulást, reménységet, bizodalmat az ő gondviselésébe, oltalmába és megváltásába vetett hit által” – foglalta össze a közösség felé megfogalmazott óhaját igehirdetésének a végén Géresi Róbert püspök.

Oros Csaba, a gyülekezet lelkésze felidézte a közösség formálásának kezdeteit, megemlítve az 1965-ös évet, amikor három református lelképásztor Végő Dániel Nagymegyerről, Csukás Zsigmond Somorjáról és Brányik Sándor Patasról munkálkodni kezdtek a bőszi idősök otthonában istentiszteletek tartásával, lelkigondozással és úrvacsoraosztással.

„Hiszem, hogy már akkor imádkoztak egy gyülekezetnek a létrejöttéért” – tette hozzá, majd említette, hogy 1993-ban itt töltötte civil szolgálatát ifj. Görözdí Miklós, a pozsonyi egyházmegye jelenlegi esperese, amikor megfogalmazódott a bőszi reformátusság összegyűjtése, s eb-

ből a célból istentiszteleteket hirdettek meg a helyi kultúrházban, majd a községházban.

Elmondta, hogy ő maga lévitaként 1995-ben kezdte meg a szolgálatát Bősön, majd emlékeztetett a gyülekezet életének egyik mérföldkövére, 1997. november 23-ra, amikor Mikó Jenő volt püspök vezetésével húsz alapítótag az egyházközségi közgyűlésen kimondta a leányegyházközség megalakulását s a dunaszerdahelyi anyaegyházközséghez való tartozását, valamint azt, hogy az igehirdetés nyelve magyar lesz. Emlékeztetett a jelenlévőket arra is, hogy megalakult gyülekezet első konfirmandusai Izsmán Jónás /jelenleg ipolysági lelképásztor/ és Hegedűs Katalin voltak.

A Te Deum Laudamus kórus szolgálata

A formálódó gyülekezet istentiszteleteiket a mozi termében, majd később a Csemadok-házban tartották meg. Elmesélte, hogy egyszer ellátogatott hozzájuk a Budapest-pesterszébeti központi kórus nyolc tagja, s az igehirdető Takaró Károly esperes azt ajánlotta a gyülekezetnek, ha álmodnak, akkor merjenek nagyot álmodni.

„Ez a nagy álom, a templom megépítése most teljesedett be” – fűzte hozzá a lelkész, ugyanakkor a közösség életének egy másik jelentős eseményére is utalt, amikor 2013. szeptember 8-án átadták a bőszi reformátusok gyülekezeti házát, amely otthont kapott abban az ingatlanban, amelyet feleségével, Mártával együtt vásároltak meg, s bocsájtottak a közösség számára húsz évi ingyenes használatra.

Mint mondta, Isten valóban meghallgatta a szívük óhaját, s zöldet kaptak a templom építésére. 2016-ban telket vásároltak /azt, amit korábban az egyik gyülekezeti tag szemelt ki magának, de lemondott róla/ a gyülekezet megspórolt pénzén, illetve a magyar kormány támogatásával.

2017-ben egy hetet azzal töltött el néhány presbiterrel, hogy megnézzék, milyen templomok épültek Győr-Ménfőcsanak megyében az elmúlt 30-40 évben. Az ennek eredményeként szüle-

tett ötleteiket tolmácsolták a felkért tervezőnek, aki a saját elképzelését is megfogalmazta a rajzokban. A közös egyeztetések után pedig fél éven belül jóváhagyták a tervdokumentációt, amelyhez módosítani kellett Bős városfejlesztési tervét is.

A lelkész az újabb mérföldkőként a 2018. február 25-ei ünnepélyes alapköltételt említette meg, amellyel elindult az építkezés. „Isteni csoda, amit a gyülekezet megtapasztalt a templomépítés során. Isten hathatósan segített elakadásainkban. Bősen vannak református imaharcosok, akik nap, mint nap Isten elé vitték a gyülekezet életét és a templom építését” – utalt beszámolójában Oros Csaba arra a háttérre, amely nélkül nehebb lett volna a sok küzdelemmel, de áldásokkal teljes időszakot átélniük.

A köszöntések sorát Fazekas László emeritus püspök kezdte el. „Megdobogtatja a szívemet az, ami itt történik. Ez a mostani alkalom Isten munkálkodását bizonyítja. Ezért bízunk benne, s ezért van reménységünk a jövőre felől.” Félidézte, hogy az öt évvel ezelőtti alapköltételkor 1 Péter 3,15 alapján szólt a megjelentekhez: „... legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységet”.

Fazekas László emeritus püspök

Ez a reménység élő reménység volt, amely a jövőre tekint s nyomában csodás élet bontakozik ki. Öt év alatt ebből a reményből buzgóságok, Magyarországi Kormányának, a városnak, különféle szervezeteknek, testvérgyülekezeteknek és sok mindenkinek a támogatásából megépülhetett ez az Isten háza. Látni lehetett ahogyan az alapokat

lerakták, ahogyan a falak épültek, majd a csodálatos modern torony – ez mind látható – fűzte hozzá. De templom ott van, ahol Isten lakik” – figyelmeztetett Fazekas László, aki végül azt kívánta, legyen ez a templom olyan hely, ahová a közösség másokat is hívogat az élő Isten közelségébe.

Emlékeztetett arra is, hogy az idén 100 éves a Szlovákiai Református Keresztény Egyház, amely oly sokszor volt kilátástalan helyzetben. – Az 1920-as elszakítás után azonban Isten adott egy ébredést: árvaházak jöttek létre, elindult a teológia a lelkészképzés számára, majd jött a visszacsatolás időszaka, a deportálások, kitelepítés, lakosságcsere, a hontalanság évei, majd az Isten háttérbe szorítása az egyházban élőkön keresztül – foglalta össze dióhéjban a száz év eseményeit.

„De itt vagyunk. Nem zárunk be templomokat, hanem újakat építünk. Istennek legyen érte hála, hogy megtartott bennünket, s ez kilátásunk a jövőre nézve is. Van reménységünk Jézus Krisztusunkban, aki nekünk ezt a jövőt teremtette közöttünk lévő szolgálatával, halálával, feltámadásával. S nekünk ebben kell bizakodnunk, mert Krisztus a jövő” – mondta biztatásként Fazekas László emeritus püspök.

A templom elkészült. Fizikailag kész van. Szép és praktikus. Csodálatos. A kérdés az, hogy mi lesz a folytatás? A lélek és imádság helye lesz-e? – ezekkel a felvetésekkel kezdte köszöntését Soltész Miklós, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára, majd mintegy ajánlásként fogalmazta meg óhaját: telítse be ezt a templomot a lélek és az imádság.

Mint mondta, a templomépítés nem csak református és nemcsak magyar ügy, hanem itt a Felvidéken, Szlovákiában közös keresztyén ügy a szlovákokkal együtt is. S miért? Mert torz ideológiák rombolják a világot – tette hozzá, majd elmondta, hogy mi mindent kell alatta érteni.

„Az a kérdés, van-e válaszuk mindezekre? Szerintem van, s kötelességünk ki is mondani. Ez pedig nem más, mint a keresztyénség, amely sosem mások ellenében tesz, cselekszik és tanít, hanem mindig a közösségért. S nemcsak a keresztyénekért, s ezt fontos hangsúlyozni. Ha mi nem mondjuk, más nem teszi meg helyettünk” – tette hozzá Soltész Miklós, hozzáfűzve, hogy az elmúlt évtizedben a templomaink szépítése és építése, a parókiák felújítá-

sa, az óvodák és iskolák építése figyelmeztessenek arra, hogy hitünk, keresztyénségünk megőrzése által lehet csak értelme annak, amit teszünk.

Emlékeztetett arra is, hogy nagyon fontos volt az elmúlt évtizedben az egyházakkal közösen templomokat, parókiákat megújítani, amit több, mint kétszázat tett ki. Több tucat óvoda és iskola újult meg, illetve épült meg a Felvidéken a magyar kormánynak köszönhetően.

Majd beszélt a megmaradásról, mint fontos alappillérrel. „A megmaradáshoz az kell, hogy meg legyen az összefogás. Ha itthon akarunk maradni, akkor kötelességünk összefogni azért, hogy száz év múlva az utódaink el tudják mondani: elődeink jól dolgoztak, jól döntöttek és összefogtak” – ajánlotta beszéde végén Soltész Miklós a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkára.

A bősi gyülekezet ifjúságának szolgálata

A bősi gyülekezetet templomszentelése alkalmából levélben köszöntötte a váci-felsővárosi testvérgyülekezet lelkipásztora, majd Kohn Zsolt Mihály tótvázsonyi lelkipásztor és Mező István jászberényi lelkipásztor személyesen adták át ajándékaikat és tolmácsolták ünnepi gondolataikat.

Fenes Iván Bős polgármestere is szólt a megjelentekhez, a római katolikus egyház részéről pedig Szakál László esperes és Parák László bősi esperes-plébános.

„Jó volt mindig megtapasztalni azt, hogy ez a gyülekezet tudta: a Seregek Urának a féltő szeretete viszi mindezt véghez. Akkor is, amikor kezdett álmodni, s akkor is, amikor megalakult a leányegyházközség, s akkor is, amikor

többször is csalódnia kellett, s reményvesztettnek érezte magát vagy azt kellett megtapasztalnia, hogy Istennél még nem érkezett el az ideje a templomépítésnek – idézte fel a múltat Görözdí Zsolt, a dunaszerdahelyi anyaegyház-

község lelkipásztora.
Görözdí Zsolt lelkipásztor

„De a gyülekezet akkor is tudta: a Seregek Urának féltő szeretete vihet mindent végbe. Az ő akaratában már megvolt ez a nap, de mi nem tudtuk, hogy ez mikor fog bekövetkezni. S ő tudja azt is, mi volt az értelme annak,

hogy ez a templom megépülhetett. Mi most egymást nézzük, de leginkább fölfele kell tekintenünk a Seregek Urára, akinek a féltő szeretete visz végbe mindent. Ezt kívánjuk az anyaegyház részéről a bőszi leányegyháznak, amelyet szabadjára engedtünk, mert mindig is önálló volt” – mondta Görözdí Zsolt.

Az ünnepi istentiszteleten többek között tiszteletét tette Balogh Csaba, Magyarország pozsonyi nagykövete, Hetey Ágota, Magyarország kassai főkonzulja, Czimbalmosné Molnár Éva, a Nemzetpolitikai Államtitkárság Felvidékiekért felelős főosztályvezetője, Berényi József Nagyszombat megye alelnöke.

A bőszi református templom építését a magyar kormány a Bethlen Gábor Alapon keresztül 277 ezer euróval támogatta, amelyből telekvásárlásra 29 500 eurót fordítottak. A gyülekezet önrésze 116 ezer eurót tett ki. A templom építésére segítséget kaptak az Egyete-

mes Egyháztól, Bős városától, a testvérgyülekezetektől, valamint több vállalkozó is hozzájárult az építkezés költségeihez.

A padok a jászberényi gyülekezet ajándéka, akik a műemléktemplomuk felújítása során már nem tervezték azokat visszahelyezni, így a bősiek a jó állapotban lévőket elhozták és rendbe tették.

A templom 240 kilogrammos, 1885-ben, Walzer Ferenc által Budapesten öntött harangja pedig sok-sok évvel korábban a zeherjei reformátusokat hívo-gatták istentiszteletre. De mivel a gyülekezet megszűnt, a templom kiürült, tornya egy idő után leomlott, így azt a Hanvai Diakóniai Otthonban helyezték el. Onnan hozták el három évvel korábban, hogy ezentúl a bőszi református templomban teljesítsen szolgálatot.

Iski Ibolya/www.reformata.sk
Fotó: Szarvas László

Becses vendégeink

2023. június 14-16. között a Dunameléki Református Egyházkerület nyugálományban lévő lelkészei és szolgálattevői látogatták meg a Pozsonyi Református Egyházközseget a gályarabok nyomában nt. Kardos Péter szervezésében.

A közös templomi szolgálat nt. Ablonczy Zsolt áhítatával kezdődött, amit a Márk evangéliuma 15. részének első tizenkilenc verse alapján tartott felelevenítve a gályarabok emlékeztétét és Krisztus Urunk értünk hozott áldozatát. Majd a lelkipásztor mondta el a gyülekezet történetét, végül közösen elénekeltük a gályarabok énekét, a 262. dicséret 6. versét, amit a kapuvári börtönben énekeltek rabságuk idején: „Szenvedek békével, magamat is ezzel Bízatom mindenkben Szenvedett Megváltóm Többet, én jól tudom, Üdvösségemért testben. Nem egyedül vagyok Földön, ki nyomorgok: Szenvedik ezt is többen!”

Ezek után a kirándulás résztvevői megtekintették azt a kaput, ami ft. Ba-

log Elemér kutatásai alapján a gályarabokat zárta el a külvilágtól a pozsonyi vértörvényszék idején. A gyülekezeti teremben kézbe vehették azt az emléklapot is, amelyet a gyülekezet számára 2001-ben állítottak ki Sárospatakon, a gályarabok megszabadításának 325. évfordulóján. Ezt az emléklapot kézjegyükkel ellátták Dr. Mészáros Ist-

gyülekezet tagjait.

2023. június 21-én a Kulturális Minisztérium Egyházügyi Osztályának a munkatársai látogatták meg templomunkat, Dr. Radovan Čikeš főosztályvezető kíséretében. A 24 tagú delegációt érdekelte a templom és a Kálvin-ház története, de a gyülekezet jelene is. A látogatók beható képet kaptak a gyülekezeti élet mozzanatairól, majd pedig

a templomtoronyból megtekintették saját munkahelyük irodahelyiségeit is. Szép időben szép kilátás nyílt a pozsonyi várra, a Mihály kapura, de a tévé toronyra is. A gyülekezet lelki-

pásztora a napi igével köszöntötte az egybegyűlteket a IIKrn 27 verseivel, majd kalauzolta a becses vendégeket és a gyülekezeti teremben kötetlen beszélgetésre volt alkalom.

Áldás és békesség szálljon mindenki fejére, aki betér az imádság házába és a buzgóság szárnyain emelkedik Istenséghez.

Buza Zsolt

Mire jó a tű meg a cérna?

Unalom és lustaság ellen. Hogy összeoldsd vele azt, ami szét-szakadt, megrepedt. Virágokat rajzolj vele akkor is, ha nincs rajzkészséged. Jó arra, hogy díszbe öltöztess az otthonod, a templomod, a gyülekezeti termed, a ruhád, vagy az énekeskönyved. Esetleg összeöltögesd vele egy közösség életét.

Gyerekkoromból visszahangzik egy régi intés: „Tű, cérna mindig legyen nálad!” Különböző is, a régieknek honnan lett volna szép ruhájuk, szépen díszített otthonuk, ha nem maguknak készítették volna? Híméztek a szegények és az előkelők. Legfeljebb más-más anyagra, másféle fonalból, más mintával. De tétlenül ülni teleket, hosszú estéket, délutánokat tilos volt a szegénynek, a gazdának is. Hímézni tudni kellett! Fiatal lelkész-lelkésznő koromban akadt a kezembe Zsindelyné Tüdös Klára könyve, „Az Isten markában” című. Ő, mint a Református Nőegylet elnöke, nagyvilági asszony, politikus feleség Pántlika szalont alapított-működtetett, ahol az ő tervei alapján készítettek népies hímzéssel díszített ruhákat. A II. világháború után sorra járta a református gyülekezeteket, hogy az evangélium jó hírével tartsa a lelket az asszonyokban. Mindemellett kézimunkázásra, hímzésre bízta őket. 1951-ben Balatonlellére telepítették ki férjével Zsindely Ferenc volt kultuszminiszterrel, államtitkárral. Rávette a lellei asszonyokat, hogy hímézzenek kazettás úrasztalai terítőket úgy, hogy minden kazettát más-más asszony hímzett a lellei református közösségből.

Erre a balatonlellei mintára egyszer már kialakítottunk a gyülekezetünkben – Kistárkányban egy hímzőkört. Régi vászonból énekeskönyv-, és Biblia-borítókat szabtunk, híméztünk többféle méretben, mintával. Pál Éva testvérünk volt akkor a fő szabó- és drukkoló-asszonyunk.

2022 őszén a Nemzeti Művelődési Intézet által meghirdetett Aszakkör – programba kapcsolódunk bele a nagykaposi Ma-

gyar Községi Házban keresztül. Lelkipásztorként én a szakkör-szervezés feladatkörét vállaltam. A hímzőszakkörnek online mentora és vezetője dr. Illés Károlyné-békéscsabai hímzőoktató-volt. Az ő tervei és oktató videóai alapján kezdtünk el hímézni először 7 fős csoportban (Babjává Lenka, Koncz Zsuzsa, Lesko Zsanetta, Nagy Erzsébet, Rinkács Katalin, Szabó Erika, Tarr Ivett). A hímzőszakkör szinte valamennyi alapanyagát az NMI biztosította. Hét hónapon keresztül jártunk hímézni majdnem heti rendszerességgel. Szinte az első alkalom után beláttuk, hogy a heti 2-3 óra igazából a tervezés, a megbeszélés ideje csupán. A hímzés maradt otthonra, hiszen ez aprólékos munka. Híméztünk aztán tévézés közben, vagy helyette, kora hajnalban, vagy későn éjszaka.

Varázslatos szavakat tanultunk, amik egy-egy mesterfo-

gást, hímzés technikát takarnak: szegőaszúr, szűcs-hímzés, paplanssarok, aszúr, mindenember kötése, körmönfont zsinór, négyzetes szálszorító öltés, subrika, kézi madeira, toledo, Békés-megyei fehér hímzés. Ezekkel a technikákkal készült sok gyönyörű hímzés.

Hogy mi hasznunk volt ebből? Megmaradt a jól, szépen elvégzett munka öröme. A hasznosan eltöltött idő öröme. Jóízű asszonybeszélgetések öröme. Egy új képesség-elsajátításának az öröme. Egy régi mesterség, hagyomány továbbélésének az öröme.

Maradt még számunkra egy utolsó kihívás, hogy a megszerzett tudásunkat összeadjuk egy elkészítendő úrasztalai terítőbe, Zsindelyné Tüdös Klára jó példája nyomán. Hálásak vagyunk a sok ajándékba kapott fonálért, mintakincsért, szép alapanyagokért! Valóban az az igazi jutalmunk, hogy hímézhettünk.

Tarrné B. Ivett, Kistárkány

Emlékezz vissza....

XII. rész

Ebben az évfolyamban már nem lehetett olyan nyelv-ismereti probléma, amilyen egyik magyar teológussal megtörtént. A politika vizsgán résztvevő minisztériumi küldött azt kérdezte a vizsgázótól milyen állat látható Csehszlovákia címerében? Mivel a „lev” szó nem jutott eszébe, tükörfordítással próbálkozott, s azt válaszolta: „ruszkaja gyevuska”. A második évfolyam tananyaga jó részt bevezetést

jelentett a különböző teológiai szakterületekre, s egyben a két biblia nyelv, a héber és a görög nyelv passzív ismeretét. Lassan megértettem, hogy a héber nyelv egy rendkívüli nyelv, a maga nyelvtanával. Ez a nyelv folyton arra ösztönöz, hogy nagy szellemi összpontosítással figyeljünk a szavak változatos értelmezési lehetőségeire. Nem csoda, hogy a tudományos és művészeti élet jelentős hányada zsidó származású, nem is beszélve a pénzügyi világ prominenseiről.

Amint már leírtam a harmadik év a vizsgák sora mellett az első szakdolgozatot is jelentette. A gyakorlati teológia tan-

szék magyar professzora, Csémy Lajos ajánlotta, hogy egyházunk lap és könyvkiadását dolgozzam fel 1920-1938 között. A szocializmus keretei között élve, ahol volt egy havonként megjelenő hivatalos egyházi lap, egy-két imakönyv, énekeskönyv és Biblia, bizony nagy meglepetés volt számomra megismerni, milyen sokrétű munkát végzett egyházunk e téren az első Csehszlovák köztársaság idején. A hivatalos lap mellett több mint 10 hosszabb – rövidebb időn át megjelenő kiadványt ismerhettem meg. Ezek külön is szóltak a különböző korosztályokhoz, s ismertették egyházunk szolgálatát az ol-

vasókkal, s hitre nevelték az ifjúságot. Könyvek sora jelent meg, s Pálóczi Czinke István szerkesztésében magyar énekeskönyv, majd a szlovák gyülekezetek számára szlovák nyelvű énekeskönyv. Isten iránti hálával emlékezhetünk arra, hogy a református hívek megvásárolták ezeket a kiadványokat. A már említett vizsgák eredménye nagy örömet jelentett számomra. A szociális teológia kivételével kitűnő osztályzattal zártam a harmadik évfolyamot, s az első szakdolgozatomra is kitűnő osztályzatot kaptam. A már említett „szociális teológia” vizsgának külön története van. A tavasz folyamán két cseh iskolatársunk házasságot kötött, melyre meghívták a 2. és a 3. évfolyam cseh hallgatóit. Ebben a két évfolyamban hárman voltunk magyarok, akiket nem hívtak meg. Az esküvő napján még lett volna egy szeminárium az említett tárgyból, de a 20 hallgatóból csak hárman maradtunk. Kértem Opočensky professzor urat, hogy más időpontban tarthassuk meg az órát, s mi akkor hazautaznánk egy hosszú hétvégére. Meglepetésemre, szememre vetette, hogy mi magyarok „galambdúcot” csinálunk az iskolából, mert haza akarunk utazni. Válaszolva felvetettem, hogy ha 17 cseh hallgató nincs jelen, akkor miért a három magyar hallgató kapja a szemrehányást? Végül hazautaztunk. A tantárgy év végi záróvizsgáján jött a „fekete leves”. Négyen vizsgáztunk egyszerre, s meghatározott számú kérdést kaptunk mind a négyen. A válaszokat külön osztályozta, s az osztályzatok összege adta a vizsgaeredményt. Mikor minden kérdést megválasztunk, s az addigi osztályzatok alapján kitűnő osztályzatot kaptam volna, engem tovább kérdezett. A harmadik, vagy negyedik kérdés után szóvá tettem, hogy úgy gondolom már megállapít-

ható milyen ismeretekkel rendelkezem a tantárgyból. Akkor felvetette, hogy szerintem kettes osztályzatot ad, de ha gondolom, eljöhettek később vizsgázni a jobb jegyért. Ilyen körülmények között nem láttam értelmét az újbóli vizsgának. Csémy professzor úr az eredmények ismeretében közölte, hogy reménység szerint a negyedik évfolyamot ösztöndíjasként Debrecenben végezhetem. Három évvel korábban csak álmodoztam arról,

Tóth László lelkésszel, aki a teológia elvégzését követően kétéves katonai szolgálatát töltötte Malacky-ban

hogy mennyire szeretnék a Kálvinista Rómában tanulni, s lám az Úr megadta a lehetőséget.

De más lehetőségeket is adott a Mindenható. Az 1978-as év januárjában két diáktársam, Tóth Mihály és Pándy Árpád terveket szőttek egy nyugat-európai kirándulásról, s kérdésemre, velük tarthatok esetleg én is igenlő választ kaptam. A jelenben szinte akadálytalanul utazók számára tanulságos leírni, mi minden

volt szükséges egy „kapitalista” országba történő utazáshoz. Első lépésként kérvényezni kellett a nyugati valutát a lakhely szerint illetékes Csehszlovák Állami Bank járási fiókjánál. Tíznapos útra 180 dollárt lehetett igényelni az év első hónapjaiban. A banknál valamilyen bizottság döntött arról, hogy az igénylők közül ki kapja meg az összeget. Aki a banktól nem rendelkezett jóváhagyással, az nem utazhatott Nyugatra. Ha a jóváhagyás megvolt, akkor a rendőrség járási útlevelesztályán kellett kérvényt benyújtani, hogy a kiutazási engedélyt megadja az illetékes hivatal. Ha ez is rendelkezésre állt, akkor indulhatott az utazni vágyó a meglátogatni kívánt országok nagykövetségeire, hogy beutazási engedélyt, azaz vízumot adjon először a célország, s ha ez meg volt, akkor esetleg a többi más országok vízumait is meg lehetett vásárolni. Ha mindezt sikerült beszerezni, akkor a bankban meg lehetett vásárolni a 180 amerikai dollárt. Természetesen minden hivatalhoz hosszú kérdőívet kellett kitölteni, az utazás okáról, céljáról, s arról vannak e rokonok valahol a kapitalista világban. Bár az USA-ban és Argentínában élő rokonaim miatt nem sok esélyt láttam az utazásra, de a kérvényt beadtam társaimmal együtt. Márciusban levelet kaptam, melyben édesanyám közölte, „hogy talán burookban születtem”, mert a banktól kapott értesítés szerint megkaptam a kiutalást. Két társam telefonon hívta szüleit, vajon számukra is lehetővé válik a nagy utazás? Végül Pándy Árpád kapott igenlő válasz, sajnos Tóth Mihály nem utazhatott velünk. Végig jártuk hát a fent említett hivatalokat, hogy 1978. július elején átléphessük a csehszlovák-osztrák határt Pozsonynál.

CsL

- Folytatás következik -

Szlovákiai Református Keresztyén Nők Egyesülete Országos közgyűlés és konferencia Királyhelmeceen

A SZRKNE a 2023. esztendő tervével, ötletekkel, konferenciák ill. nőgyesületi tanulmányi kirándulás szervezésével kezdte meg. A terveket időpontok egyeztetése és egyéb szolgáltatások követték, majd lassan kialakult egy tartalmas összefoglaló előképe. Kraus Rebres Sarolta országos társelnök, Szabó Mirjam zempléni egyházmegyei elnök, Nagy Zsuzsanna ungi egyházmegyei elnök, valamint e sorok írója igyekezett mind a lelket, mind a szellemet erősítő és művelő találkozót megszervezni. Utólag örömmel elmondhatjuk, hogy Isten áldásával, ez a kezdeményezés is sikerrel járt. Ez alkalommal, 2023. június 11-e délutánján a királyhelmecei református templomban gyülekeztek a nőgyesületek képviselői, támogatók

és érdeklődők. Igei szolgálata során, a helyi lelkipásztor, Molnár Éva, az imádság erejére és fontosságára hívta fel a hallgatóság figyelmét, az ApCsel 12:5 alapján: *”Pétert tehát a börtönben őrizték, a gyülekezet pedig buzgón imádkozott érte Istenhez.”*

Az igehirdetést követően, Györky Szilvia elnök beszámolt a 2022-es év során végzett nőgyülekeleti szolgálatról, majd Kótka Magdika felolvasta a tavalyi év pénzügyi beszámolóját.

Ezután következett Kiss Otília előadása „Nemzeti imádságunk református szemmel” címmel. Érdekesítő előadásában kitért a himnusz bevezetése előtti idők gyakorlatára, amikor is, vagy a császári himnuszt játszották-énekelték, vagy felekezetek szerint, minden egyháznak megvolt a maga him-

nusza (énekeskönyvből választott éneke, a mi esetünkben, a 90. zsoltár). Ezután, a nemzeti öntudatra ébredés időszakában, pályázatot írtak ki mind a himnusz szövegére, mind a kiválasztott vers megzenésítésére. Kölcsey Ferenc verse azért

válhatott a himnuszunk alapjává, mert hitvallásbeli és politikai alapon is „korrekt” módon volt megírva, nem az akkori idők feszült viszonyait feszegette, hanem sokkal inkább egy bűnvalló, Isten kegyelmében bízó imádság.

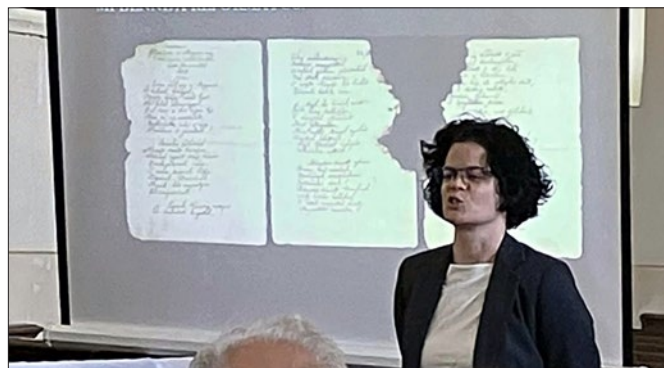
Az előadás befejeztével Molnár Éva lelkipásztor rövid beszámolót tartott a királyhelmeci gyülekezetben működő női bibliaköréről, amely a Lídia nevet viseli – ez a kör a gyülekezet

hűségese, kissé idősebb tagjaiból áll, akik szívesen vesznek részt a szolgálatokban, imasétákban, bibliai elcsendesedésekben és imaközösségekben. Időközben pedig igény mutatkozott a fiatalabb generáción részéről egy újabb női bibliakör megal-

lakítására, amely a Priscilla név alatt működik. Ide fiatalabb, kisgyerekes édesanyjok járnak szívesen, és a közös gondok megoldását Istenre bízzák imádságukban.

A programpontok előtt, között és végén a Karcsparti di-

csoítók egy-egy éneke hangzott fel, s bár szabadkozottak, hogy „csak” hárman tudtak eljönni, hangjuk, énekük áthatotta az egész templomot, maradandó élményt nyújtva énekelt hitvallásuk által.

A tartalmas és valóban áldott alkalom végeztével, a királyhelmeci református asszonyok által előkészített szeretetvendégségen vehettünk részt, amely egészen este fél nyolcig ott tartotta azokat a testvéreket az Úrban, akik ezeken az alkalmon régi ismerősként üdvözölték egymást.

Az így kerek egészé lett találkozóért köszönet illeti a szervezőket, résztvevőket és vendéglátóinkat, de mindenképpen legyen Istené a dicsőség.

Györky Szilvia

Fotó: Nagy Zsuzsanna

Krisztus keresztje és a világválság

A 20. században annyi háború győrtö a világ népeit, hogy vannak, akik azt mondják, nem is két világháború, hanem egy 120 éve tartó állandó háborúzás folyik, néhány békésebb esztendővel vagy hónappal megszakítva. Mi vezetett ide? Hogyan jutott az emberiség ebbe az önpusztító helyzetbe?

Egyesek szerint a háborús ellensé-

geskedés mindig is jelen volt az emberiség történelmében, csak a pusztító eszközök hatékonysága, pusztító képessége nőtt meg. Ez igaz. Ám van valami, ami korábban visszafogta a telhetetlenséget és gátlástalanságot. Valami belső erő, amely meg tudta fékezni az elszabadult indulatokat, hogy azok ne gerjesszék magukat magasabb fokozatra. Mi volt

akkor és mi hiányzik most?

A háborút misztifikáló ideológiákkal szemben az elmúlt kétezer évben a krisztusi szeretet, a keresztény vallás tudott ellensúlyt kialakítani. Jézus már Pétert is leintette, hogy az ő védelmére a kézzel fogható fegyver, vagyis a kard alkalmatlan. Isten hite és a másik ember tisztelete mutathat kiutat a válságból.

Még a bűnös embert is lehet tisztelni, ám ez nem a bűn tisztelete, hanem annak reménye, hogy az megszabadul bűneitől, megtér, bocsánatot kér, jóvátételt kínál az elkövetett cselekedeteiért. A megoldás tehát nem a fegyverkezés, hanem az isteni rend felé mutató békesség keresése.

A bajok egyik fő forrása: elfordulás Istentől. Isten tagadása. Vagy már eleve Isten kitagadása a társadalomból. Ez a 19. század második felétől kezdődően nem csupán divat, korszellem, hanem szervezett ideológia is lett. Ebből fakadt három istentagadó eszmerendszer: a kommunista, fasiszta és liberális ideológia. Tömegbázisukat ott tudják kiépíteni, ahol a tudományosságot vagy a pusztai anyagi jólét ígérését csak arra használják, hogy elhitessék az emberekkel, hogy az ember ura lehet a világnak, tehát Istenre nincs szükség, sem az ő ígését hirdető egyházra. Ez az anyagi önzésre épülő, gátlástalan szerzési és birtoklási vágy és sárba ragadt „szellemiség” idézte elő az egységes világkép felbomlását vagy szándékos bomlasztását. Az istentagadás pedig az egyik helyen divat lett, másutt politikai rendszer, társadalmi norma vagy kötelezően elvárt életforma. Mindegyik háborúba és pusztulásba vitte a társadalmat. Talán ideje lenne tanulnunk belőle! Ám a háborúkból hatalmas vagyonokat, szinte világhatalmat szerző hatalmat szerző befolyásos rétegek arra is ügyelnek, hogy még a tankönyvekben sem forduljanak elő ilyen tanulságok. A gazdasági

haszonból fenntartott vagy kitartott saját és tömegtájékoztató szintén a megbízók érdekeit szolgálják. Vagy elhallgatják az igazságot, vagy visszajára fordítva tálalják a kellő rálátással nem rendelkező és jóhiszemű „fogyasztók” számára. Látszólag gondoskodó rendszernek tűnnek fel (jóléti társadalom címen), de ez csak olyan gondoskodás, mint az állatgondozóké, akiknek csupán az az érdekük, hogy kellő vágószúlyra hizlalják fel a rájuk bízott csordát. Vagyis a jóllakottság célja nem a jólét, hanem a nyereség, bevétel, jövedelem. Ez a haszonelvű társadalom fő ismérve. Vigyázva arra, hogy a rájuk bízottak rá ne

ébredjenek a gazdáik céljaira, fel ne lázadjanak ellenük. Azt hirdetik, hogy az ember a legfőbb érték, de csupán azért vigyáznak rájuk, hogy jó minőségű munkaerők, szolgák, cselédek legyenek. Így lesz az istentagadásból valójában embertagadás, mert a jellemet, a személyiséget, a lelket lényegtelenre degradálják.

És ennek sokféle változata működik a világban. Egyik helyen törvényesített a hazugság, máshol már megszokásból hazudoznak, valahol elnézik a bűnt

(mint „másságot”), máshol pedig erényként példaképpé magasztalják, az egyik helyen nincs választási lehetőség, csak kényszerűség, máshol pedig elhitetik a szabad választás illúzióját, pedig választani csak abból lehet, amit a vagyonukkal hatalmat gyakorlók a kiszolgáltatott tömeg elé tesznek. Csupa látszat és szemfényvesztés. Hatalomba ültethetnek semmihez sem értő, de a tömegbutító eszközökben reklámozott sorozat-ripacsot, avagy semmibe bele nem szóló fogyasztékost is, ám a döntéseket a mögöttük álló, bábokat mozgató érdekkörök hozzák. A „művelt nyugat” már fel sem tudja mérni a maga siralmasan elfajzott állapotát, mert a demokrácia és a szabadság hamis értelmezése végletesen átmosta a világértelmező gondolkodásmódjukat, amelyben már nem jut hely az isteni rend vilásképe számára.

Ilyen látélet után azt mondhatnánk, hogy ennyire tehetetlenek vagyunk, apró porszemek vagy legfeljebb fogaske-rekek egy ellenünk működő gépezetben, bábfigurák a sakktáblán. Ezzel szemben mások azzal érvelnek, hogy bár a helyzet kilátástalan, ám nem reménytelen. Ahogyan Krisztus szembenézett a fegyveres hatalmat gyakorló helytartóval vagy a templomokban elkényelmesedett zsidó főpapokkal, úgy kell nekünk is Jézust követve, őrá jobban odafigyelve, rá hallgatva vállalnunk azt, amiért és akinek születünk: emberségünket, magyarságunkat, lélekkel megáldott emberlétünket.

Mihályi Molnár László

KERESSÜK MEG A BIBLIÁBAN!

1. „Senki sem meg atyjafiát, nem adhat váltságdíjat Istennek.” (Zsoltárok 49:..)
2. „Sok van az ember elméjében; de csak az tanácsa áll meg.” (Példabeszédek 19:..)
3. „Vessétek el minden vétkeiteket, melyekkel vétkeztetek, és szerezzetek magatoknak új szívet és új lelket; Miért meg, oh Izráel háza!” (Ezékiel 18:..)
4. „Mert közel van az napja minden népek ellen. Amint cselekedté, úgy veled; amit te fizettél, visszaszáll fejedre.” (Abdiás 1:..)
5. „Ímé,, nem igaz ő benne az ő lelke; az igaz az ő hite által él.” (Habakuk 2:..)
6. „Más az, aki tesz rólam; és tudom, hogy igaz az a, amelylyel bizonyosságot tesz rólam.” (János ev. 5:..)
7. „Az Isten pedig a mi való szerelmét abban mutatta meg, hogy mikor még voltunk, Krisztus érettünk meghalt.” (Rómabeliekhez 5:..)
8. „Mert a test kevés haszna van; de a kegyesség mindenre hasznos, benne a jelenvaló és a jövő életnek ígérete.” (1Timóteus 4:..)
9. „És ezért új szövetségnek a ő, hogy meghalván az első szövetségbeli bűnök váltságáért, a hivatottak elnyerjék azörökségnek ígérését.” (Zsidókhoz 9:..)
10. „Akiket én, megfeddem és megfenyítem: buzgóságot azért, és térj meg.” (Jelenések 3:..)

A Károli Gáspár fordítású Szent Biblia alapján összeállította: **Györky Szilvia**, Alsómhályi. Megfejtéseiket **2023. augusztus 15-ig** lehet beküldeni Szerkesztőségünk címére: postai úton - **Református Újság Szerkesztősége, Hlavná 216., 076 74 Draňov**, vagy e-mail-ben a **refujsg.csoma@gmail.com** címre.

Felhívjuk a megfejtést beküldők kedves figyelmét, hogy a megfejtés és nevük beküldésével egyúttal hozzájárulnak az adataik (név és lakhely) megjelentetéséhez a Református Újságban!

Megfejtők: Pozsonyi e.m.: Családi Irén, Beke Sarolta – **Nagymegyer**; Halák Rozália – **Pozsony**; özv. Sándor Józsefné, özv. Szloboda Anna – **Réte**; Komáromi e.m.: özv. Varga Béláné, Botka Alexandra, Szigeti Zsuzsanna – **Bátorkeszi**; Baranyai Margit – **Marcelháza**; Ribarics Márta, Kálnay Árpád, Zajos István – **Komárom**; Tóth Irma, Németh Irén – **Kamocsa**; Császár Vilma – **Deáki**; Farkas Irma – **Negyed**; Fülöp Gulyás Erzsébet – **Párkány**; Barsi e.m.: Szalay Ferencné, Özv. Demény Lajosné – **Fél**; Németh Erzsébet – **Nyírágó**; Klincsek Ferencné – **Kőhidgyarmat**; Szabó Gabriella – **Pozba**; Palásti Aranka – **Léva**; özv. Bertók Istvánné – **Barsvárad**; Gömöri e.m.: Tóth Katalin, Csank Szerénke – **Nagybalog**; Schiller Mária – **Tornalja**; Jakab Edit – **Jéne**; Abaúj-tornai e.m.: Metti Ferencné, özv. Pataky Bertalanné – **Migléc**; Csáji István, Páricsi Ödön – **Nagyida**; özv. Végvári Zoltánné – **Perény**; Dringus Júlia – **Csécs**; özv. Szabó Gyuláné – **Lucska**; ing. Damko Valéria, özv. Kövesdi Jánosné – **Reste**; Majláth Istvánné – **Kassa**; Kerekes Béláné – **Felsőlánc**; Zempléni e.m.: Kasko János, Újhely; Gönczy Júlia, **Bacska**; Kiss Erzsébet – **Nagykövesd**; Kendi Zsuzsanna – **Zétény**; Kiss Magdaléna, Mladanec Irén – **Bodrogszerdahely**; Rigó Katalin, Egri Klára, Özv. Gerenyi Lászlóné – **Örös**; Máté Etela – **Kiskövesd**; özv. Oláh Istvánné – **Hardicsa**; Czető Pál – **Bély**; Kulcsár Eleonóra – **Királyhelme**; Zelenák Éva – **Szentmária**; Árvay János, Parajos Veronika – **Zemplén**; Ungi e.m.: özv. Molnár Sándorné – **Kisráska**; özv. Ladányi Lászlóné – **Deregyő**; Révész Tiborné – **Iske**; Dupály Csilla – **Abara**; Géczi Csabáné – **Nagykapos**;
Jutalmazottak: özv. Szloboda Anna – Réte; Németh Irén – Kamocsa; özv. Bertók Istvánné – Barsvárad; Jakab Edit – Jéne; Metti Ferencné – Migléc; Kulcsár Eleonóra – Királyhelme; Géczi Csabáné – Nagykapos;

Pál apostol munkatársai: Barnabás

Pál apostol egyik jelentős munkatársa, Barnabás, személyét legendák és feltételezések sora övezi. Részletesen az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyvben olvashatunk róla, majd említésre kerül Pál által is.

Barnabás egy észak-ciprusi, Kr. e. 274 környékén alapított, kis halászfalukából, Famagusztából származott, amely mára egy fontos kikötővárossá nőtte ki magát. Zsidó lévita családba született, eredetileg József volt a neve, és a hagyomány szerint, Márk evangélista unokatestvérének vagy közeli rokonának tartják. Bár nem tartozott a tizenkét tanítvány közé, egyes vélemények szerint, a szélesebb, hetven főből álló tanítványi körből indulhatott el missziói szolgálatára. Amit biztosan tudunk, arról az Apostolok Cselekedeteiről szóló könyv 4. fejezete számol be: „József példaul, akinek az apostolok a Barnabás melléknevet adták, ami azt jelenti: Vigasztalás fia, egy ciprusi származású lévita, mivel földje volt, szintén eladta, elhozta a pénzt, és letette az apostolok lába elé.” (ApCsel 4:36-37). Emiatt a későbbi századokban a gaz-

dag ifjúval és más, az evangéliumokban névtelenül szereplő fiatal emberekkel azonosították, erre viszont nincs semmi

bizonyítékunk.

Tény, hogy Barnabás, a szolgálatával, kivívta magának az apostoli megneve-

zést. Azokban az időkben, Jeruzsálem után egy másik város jelentős keresztyén központtá kezdett válni, ez pedig Antióchia volt. Itt főként pogányokból lett keresztyének által alakult meg a keresztyén gyülekezet, amely további kérdésekhez és összetűzésekhez vezetett. Péter apostol közösséget vállalt velük, és a krisztusi tanítás szerint, együtt is étkezett a pogány-keresztyénekkal. Ezért, miután Jeruzsálembe utazott, az ott élő zsidókból lett keresztyének megvádolták, hogy tisztátalanul él a pogány-keresztyénekkal vállalt asztalközösség által. Ekkor Péter megijedt, de meg is nyugtatta őket, hogy a Szentlélek vezette őt erre a közösség-válalásra. Antióchia helyzete azonban továbbra is kérdéses volt, ezért Barnabást küldték a városba, aki komoly gyülekezetépítési munkát végzett közöttük. Sokan megtértek, és tisztelték Barnabást a szolgálatáért, ezért ő felkereste Pált Tarzusban, és magával vitte Antióchiába, ahol még további egy éven keresztül szolgálták a Krisztus ügyét. Itt, Antióchiában nevezték a Krisztus követőket először keresztyéneknek (ApCsel 11).

A sikeres szolgálatot további közös munka követte, együtt utaztak például Ciprusra, Szalamiszba, majd ismét Antiókhia, ahol a zsinagógában hirdették Krisztust. Útjuk során, egy időre Márk is csatlakozott hozzájuk. A nagy sikerre való tekintettel – ahogy azt mondani szoktuk – a következő szombaton is elhívták őket a zsinagógába, viszont ennek láttán az ottani zsidókat irigység fogta el, és a város előkelő asszonyain keresztül elérték, hogy Barnabás és Pál eltávozzanak. Pál ugyan még elmondja nekik, hogy elsősorban a választott néphez küldetett a Messiás, de nem ismerték fel és nem fogadták be, ezért fordultak a pogányok felé, ám ezután végképp el kellett hagyniuk a várost. Az Ige tanúsága szerint azonban, nem törte le őket ez az élmény, hanem lerázták lábukról a város porát, és Szentlélekkel telve, örömmel mentek tovább Ikóniumba (mai nevén Konya, Törökország egyik nagyvárosa).

A zsidókból lett keresztyének továbbra is nehezen fogadták el a pogányok között végzett szolgálatukat, így több településről is menekülniük kellett. Lisztrában meggyógyítottak egy sánta lábú embert, ezért Barnabást Zeusként, Pált pedig Hermészként akarták ünnepelni (ezt örökíti meg Raffaello Pál és Barnabás Lisztrában c. festményen, amely azt ábrázolja, hogyan szabadkozna az őket istenként tisztelő tömeg előtt). Ők mindent megtettek azért, hogy

a felbuzdult tömeget megnyugtassák. Az Ige szerint azonban, Antiókhából és Ikóniumból érkeztek bujtatók, akik Barnabás ellen hangolták a közvéleményt, és Pált megkövezték úgy, hogy majdnem belehalt sérüléseibe. Nehéz döntéseket kellett hozniuk, a tanítványokkal összefogva azonban, visszatértek az említett városokba, és „rendbe rakták” a gyülekezeteket, megtisztították a babonáktól és különböző tévhitektől.

A sikeres együttműködésnek egy nézeteltérés vetett véget. Pál felvetette, hogy látogassák meg a közreműködésük által létrejött gyülekezeteket, amivel Bar-

az első korinthusi levélben tesz említést, akkor is csak egy elméleti kérdés szintjén (1Kor 9:6: „Vagy csak nekem és Barnabásnak nincs szabadságunk arra, hogy ne dolgozzunk?”). A Galatákhoz írt levélben különválásuk okát abban látja, hogy a képmutatók meggyőzték Barnabást is (Gal 4:13). A Kolosséi levélből kiderül, hogy Barnabás és Márk unokatestvérek voltak (Kol 4:10).

Barnabás Cipruson lett Szalamisz első püspöke, további életéről nem maradt fenn megbízható információ. Valószínűleg Kr.u. 61 környékén zsidók kövezték halálra. Sírját 478-ban találták

meg, amely fontos felfedezés volt az antiókhiai egyháztól magát függetleníteni akaró ciprusi ortodox egyház számára. Bár az efézusi zsinat már korábban, 431-ben kimondta függetlenségüket, végül a megtalált földi maradványai szolgáltattak elég alapot ahhoz, hogy az akkor uralkodó Zénó császár kihirdesse a ciprusi egyház függetlenségét.

Barnabás emlékét őrzi az úgynevezett, 1533-ban alapított, s mai napig néhány száz fővel működő barnabita rend, amely valójában a paulánusok szerzetes rendje. Becenevüket a nekik adományozott, milánói Szent Barnabás kolostorról kapták, ahol a rend alapítója, egy bizonyos Zaccaria Antal Mária nevű pap végző nyughelye található.

Györky Szilvia

Raffaello Sanzio: A lystrai áldozat

nabás lelkesen egyetértett, és javasolta, vigyék magukkal Márkot is. Ez felháborította Pált, aki úgy érezte, Márk korábban cserbenhagyta őket, Barnabás viszont nem engedett, így útjaik kettéváltak. Barnabás Márkkal elhajózott Ciprusra (ahol az ortodox egyház első püspökeként tartják számon), Pál pedig magához vette Szilászt, és Szíria felé vette útját (ApCsel 15).

Barnabásról Pál ezután csak röviden,

A Református Újság színesben történő megjelenését a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Kulturális és Közművelődési Központjának közreműködésével Magyarország Kormánya támogatta. Azonosítószám: BGA/413/2023

Református Újság

Gyülekezeti tájékoztató

Kiadja a Lónyay Gábor Polgári Társulás • Cím: Dereglyő 216, 076 74 Dereglyő, IČO/reg.szám: 31256732 • Nyilvántartási szám: EV 5612/18, ISSN: 2585-8491

Megjelenik havonta. Kereskedelmi forgalomba nem hozható. • Terjeszti a Dereglyő-i Református Keresztyén Gyülekezet

Szerkesztőség: főszerkesztő: Csoma László, szerkesztők: Csoma Annamária, Györky Szilvia, Kraus Viktor, kárpát-medencei tudósítók: Fábián Tibor, Szenn Péter

Szerkesztőség címe: 076 74 Drahňov-Dereglyő 216, Tel.: 056/63 953 96, Mobil: 0908 035 094, E-mail: ladislavcsoma@gmail.com vagy csomalaszlo@centrum.sk

Nyomda: Marián Györky - MS PRINT